

Vlaams
Parlement

vergadering **C110 – OND12**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 20 januari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de impact van sociale media - 808 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de inhaalbeweging in de scholenbouw en het aantal getekende voorcontracten - 852 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de hoge stookolie- en energiekosten voor scholen - 866 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over ordeningscriteria die gelinkt zijn aan de continuering van de keuze voor een specifiek pedagogisch project in het geval van secundaire methodescholen - 869 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de criteria die gehanteerd worden bij inschrijvingen in scholen - 877 (2010-2011)	10
Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de voor moslimleerlingen gewettigde afwezigheid van school op islamitische feestdagen - 870 (2010-2011)	15
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over schoolrijpheidstests bij kleuters - 887 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de kritiek van de onderwijsnetten op de toetertest voor kleuters - 901 (2010-2011)	22
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de rol van het Brussels Lokaal Overlegplatform Basisonderwijs - 889 (2010-2011)	26
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de leerachterstand in Brussel - 899 (2010-2011)	29

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert**Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de impact van sociale media****- 808 (2010-2011)****De voorzitter:** Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Minister, mijn vraag gaat eigenlijk over een deelaspect van het ICT-gebruik en de ICT-vaardigheden (informatie- en communicatietechnologie). Persoonlijk vind ik het toch wel belangrijk. Ik ben van mening dat er niet altijd evenveel aandacht aan wordt geschonken, ook niet in de scholen zelf.

Eind 2002 werd de sensibiliseringscampagne Klikvast gelanceerd, een project rond veilig ICT-gebruik op school. Deze campagne moest kinderen, adolescenten, ouders en leerkrachten bewust maken van de gevaren van internet en gaf onder meer een antwoord op volgende vragen. Hoe kunnen scholen hun leerlingen leren omgaan met mogelijke schadelijke inhoud en contacten via het internet? Hoe kunnen leerkrachten en leerlingen omgaan met cyberpesten?

De voordelen van het internet zijn natuurlijk legio. Daar staan we ook absoluut achter. We houden hier geen pleidooi tegen het gebruik van het internet, pc's of ICT. Toch moet er aandacht zijn voor de knelpunten.

Ik heb zelf samengewerkt met Child Focus, de federale politie en het ministerie van Justitie om veilig internetten preventief bespreekbaar te maken. De website www.clicksafe.be staat nog steeds online.

We zijn nu acht jaar verder en de samenleving is nog sterker geëvolueerd naar een kennissamenleving, een digitale samenleving, waarin omgaan met ICT een belangrijke basiscompetentie is geworden. Sociale media worden ook steeds belangrijker. Uit de cijfers van Eurostat van 2008-2009 blijkt dat 75 procent van de Vlamingen thuis een internetaansluiting heeft. Uit diverse studies blijkt dat bijna alle jongeren in het secundair onderwijs actief zijn op het net, maar ook 80 procent van de 10-jarigen is reeds online. 75 procent van de onlinetijd spenderen jongeren op sociale netwerken, waarvan Facebook met voorsprong het populairst is.

Jonge tieners beschikken al snel over voldoende vingervlugheid om te werken met een pc en internet, maar missen veelal strategische vaardigheden om de impact van hun tweets of posts te vatten. Het is belangrijk dat we onze tieners deze competenties ook op een jonge leeftijd aanleren, waardoor ze de impact van sociale media beter begrijpen. Ze hebben immers een ongekende vrijheid om hun mening met de wereld te delen. Tegelijkertijd laten ze een digitale voetprint na voor het leven, waarvan ze zich niet altijd bewust zijn. De impact van een tweet of post wordt snel onderschat. Het lijkt vluchtig, maar is in de praktijk onuitwisbaar. Elke post wordt eeuwig opgeslagen. Volgens de CEO van Google, Eric Schmidt, is het makkelijker om van identiteit te veranderen dan om de digitale voetprint te wissen.

Leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT zijn reeds opgenomen in het pakket eindtermen van het lager onderwijs, maar zijn veelal gericht op instrumentele, technische vaardigheden. "De leerlingen gebruiken ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier." In deze eindterm wordt met 'veilig' bedoeld dat leerlingen alert moeten zijn voor schadelijke of discriminerende inhoud en voor het bestaan van virussen, spam en pop-ups. 'Verantwoord gebruik' is synoniem voor 'zorg dragen voor de apparatuur' en 'doelmatigheid' verwijst naar 'het steeds voor ogen houden van het studiedoel'. Gevolg gevend aan de bestaande eindtermen moeten de leerlingen ook leren omgaan met de conventies en regels die op het net gelden, ook wel netetiquette genoemd.

Minister, ik mis bij deze leergebiedoverschrijdende eindtermen echter de verwijzing naar strategische vaardigheden. Bent u de mening toegedaan dat met de opkomst van sociale netwerksites de nood aan strategische ICT-vaardigheden zich opdringt? Zo ja, zult u strategische internetvaardigheden in de eindtermen lager onderwijs opnemen of vindt u dat om de een of andere reden niet nodig? Kunt u akkoord gaan met verregaande duiding van de impact van deze netwerksites aan de leerlingen in het vijfde en zesde leerjaar lager onderwijs? Zo ja, voorziet u in de nodige bijscholing en ondersteuning voor de leerkrachten? Dat geldt eigenlijk ook in het algemeen voor leerkrachten, die niet altijd even goed op de hoogte zijn van alles wat met ICT-vaardigheden te maken heeft.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, mevrouw Vanderpoorten haalt een interessante problematiek aan. Ik denk ook dat heel veel jongeren, en zeker kinderen, weinig besef hebben van de impact van bepaalde tweets of bepaalde posts op Facebook. Los van de eindtermen rust er ook een belangrijke taak op het Kenniscentrum Mediawijsheid, dat door de Vlaamse Regering zou worden opgericht. Dat is een belangrijk punt in de beleidsbrief van minister Lieten. Minister Lieten is wel een charmante dame, maar ik heb toch de indruk dat ze wel wat beslissingen voor zich uitschuift en dat een en ander traag verloopt. Ik denk dat hier vooral de wisselwerking tussen media en onderwijs in dat kenniscentrum cruciaal is en dat het centrum een belangrijke rol kan spelen.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de oprichting van het Kenniscentrum Mediawijsheid? We kennen allemaal het project 'Kranten in de Klas', dat door Media en Onderwijs gefinancierd wordt. In de commissie Media hebben we daar al meermaals over gedebatteerd. De visie die breed wordt gedragen, is dat het project ook mag worden uitgebreid tot bepaalde toepassingen op het internet, zoals, natuurlijk, kranten op het internet, maar ook andere nieuwssites, waar we kinderen leren omgaan met nieuws op het internet. In hoeverre kan dat project wat verbreed of uitgebreid worden naar het internet?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik deel de mening dat de opkomst van sociale media – sociale netwerksites, blogs enzovoort – de nood aan strategische ICT-vaardigheden bevestigt. Ik heb wel wat reserves bij de stelling dat de huidige eindtermen van instrumenteel-technische aard zouden zijn. Integendeel, elke verwijzing naar technische vaardigheden is uit de eindtermen weggelaten. De huidige eindtermen ICT in het lager onderwijs en de eerste graad secundair onderwijs vormen nog steeds een goed kader voor het aanleren van vaardigheden, kennis en attitudes met betrekking tot veilig ICT-gebruik. Die eindtermen zijn immers generiek en onafhankelijk van een bepaalde technologie of medium geformuleerd. Leerkrachten en leerplanmakers kunnen dus perfect met de huidige set ICT-eindtermen aan de slag als ze de mogelijkheden en problematiek van sociale media willen aanbrengen in de lessen. Ik heb dan ook niet onmiddellijk plannen om nieuwe of bijkomende eindtermen in het lager onderwijs op te maken.

Het kan niet de bedoeling zijn van de eindtermen om elk specifiek probleem in detail te gaan duiden of beschrijven. De eindtermen zijn voldoende generiek opgesteld om ook toekomstige trends en evoluties te capteren. Leerplanmakers kunnen dan verder concretiseren.

In mijn ondersteuningsbeleid schenk ik op verschillende manieren aandacht aan deze problematiek. Zo is er binnenkort een studiedag over cyberpesten, waar de sociale media uiteraard aan bod zullen komen. Er is nog steeds een goede samenwerking, die u hebt opgestart, mevrouw Vanderpoorten, met Child Focus, dat vanuit zijn coördinerende rol als Belgian Safer Internet Network heel veel les- en sensibiliseringsmateriaal ontwikkelt.

Het departement Onderwijs en de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) zijn vertegenwoordigd in de adviesraad van Child Focus voor Safer Internet en dragen er zorg voor dat de ontwikkelde materialen verspreid worden naar de scholen. Ik trek ook zelf budget uit om interessante

publicaties en lesmaterialen in gedrukte en digitale vorm te verspreiden. Via REN Vlaanderen (Regionale Expertisenetwerken) kunnen scholen nascholing aanvragen over veilig ICT-gebruik en ook Child Focus heeft een aanbod gericht op scholen.

Wat de stand van zaken is met betrekking tot het kenniscentrum, mijnheer Wienen, moet ik navragen.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat er heel wat aandacht gaat naar het onderwerp.

Hebt u ook een beeld van de vaardigheden van de leerkrachten, niet alleen met betrekking tot dit onderdeel, maar voor ICT in het algemeen? Ik weet dat er in het verleden af en toe studies zijn gebeurd. Blijft men die volhouden? Is er bijvoorbeeld bij de doorlichtingen van de inspectie ook aandacht voor de ICT-vaardigheden van leerkrachten of gaat men er gewoon van uit dat dat voldoende is?

Minister Pascal Smet: Ik zal eens nakijken hoelang het precies geleden is dat we daar specifieke acties rond gedaan hebben. Het is in elk geval ook een generatiegegeven. De overgrote meerderheid van de jonge leerkrachten kan vrij goed omgaan met ICT. Bij de ouderen is dat iets anders. Daarvoor hebben we de nascholing. Ik zal nakijken in welke zin en in welke mate de inspectie dat meeneemt in zijn inspecties, en laat het u dan weten.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik hoop dat u het ook zult navragen bij minister Lieten. Het idee van het Kenniscentrum Mediawijsheid stamt uit een resolutie die door dit parlement is goedgekeurd in een vorige legislatuur. Met alle huidige en steeds sneller gaande ontwikkelingen op het internet is zo'n kenniscentrum zeker geen overbodige luxe. Maar men moet er dan wel werk van maken om dat zo snel mogelijk te realiseren.

Ik had u ook gevraagd in hoeverre u het nuttig acht om Kranten in de Klas uit te breiden tot zaken op het internet, zoals nieuws- en krantenwebsites. Zijn daar mogelijkheden?

Minister Pascal Smet: Dat is een piste die ik wil bekijken. Maar ik zit eerder op een andere piste, namelijk om een soort beeldgeletterdheid bij jongeren mogelijk te maken. Dat gaat eigenlijk wel in dezelfde richting van wat u zegt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de inhaalbeweging in de scholenbouw en het aantal getekende voorcontracten - 852 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, de voorgeschiedenis van de Design-, Build-, Finance- en Maintainovereenkomst (DBFM) hoeven we hier niet meer te herhalen. Op 15 september 2010 is er een oproep geweest om het voorcontract te ondertekenen. Die oproep is verstuurd naar de 211 scholen die geselecteerd waren. De bedoeling was oorspronkelijk dat op 1 december het voorcontract zou worden ondertekend.

Dat was uiteraard geen eenvoudige opdracht. Het gaat om een heel complex dossier. Ten eerste hadden de inrichtende machten en hun directies vrij weinig tijd, zeker ten opzichte van de grote specialisten van de DBFM-vennootschap en de overheid. Daarnaast waren er in de beginfase ook een hele serie onduidelijkheden in de contractteksten. Meer nog: een aantal basisteksten waarnaar verwezen werd, werden zelfs niet ter inzage van de ondertekenende

partijen gelegd. Ondertussen werden toch al heel wat zaken verder uitgeklaard en werden bijkomende inlichtingen verstrekt.

Minister, we zijn nu zeven weken na 1 december. Het is misschien het moment om te vernemen wat de stand van zaken is. Ik heb mijn vraag ingediend op 7 januari. Toen wist ik uiteraard nog niet dat er op 12 januari een nieuwe oproep zou verschijnen tot de scholen van het vrije onderwijs om eventueel bijkomend nog in te schrijven voor het DBFM-verhaal. Het blijkt immers dat een aantal schoolbesturen afhaken. Ze krijgen tijd om bijkomend in te schrijven tot 20 februari. Die informatie was mij echter nog niet bekend op het moment dat ik mijn vraag heb ingediend.

Hoeveel voorcontracten werden uiterlijk ondertekend voor 1 december? Wat is de uitsplitsing per net? Hoeveel voorcontracten werden er tot op heden ondertekend? Wat is opnieuw de uitsplitsing per net? Welke evaluatie maakt u van het aantal dossiers dat in de startblokken staat? Zijn er significante verschillen tussen de verschillende netten? Is er een voorlopige evaluatie van uwentwege?

Mijn vierde en belangrijkste vraag luidt of de initieel vooropgestelde verdeelsleutel tussen de verschillende netten wordt weerspiegeld in het tot op heden aantal ondertekende voorcontracten. Hoe zult u de toepassing van de verdeelsleutel blijven garanderen?

Weet u wat de stand van zaken is inzake de drie proefprojecten, één in elk net? Wanneer zou met die proefprojecten worden gestart?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Dit leeft toch in een aantal scholen. Aansluitend bij de vragen van de heer De Meyer, zou ik willen vragen – en hij heeft daar al op gealludeerd – of er scholen zijn die hebben afgehaakt. Is dat dan om voor de hand liggende redenen of om minder voor de hand liggende redenen?

Er wordt een rangschikking gemaakt van de scholen die intekenen. Op basis waarvan gebeurt dit? Wanneer krijgen de scholen zicht op de start van de werken?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Op 1 december 2010 waren vijf voorcontracten ondertekend: drie van het vrij gesubsidieerd onderwijs en twee van het officieel gesubsidieerd onderwijs. De drie proefprojecten zijn uiteraard ook al toegetreden tot het DBFM-programma.

Intussen werden, na 1 december, drie bijkomende voorcontracten ondertekend: twee van het vrij gesubsidieerd onderwijs en één van het officieel gesubsidieerd onderwijs. Er zitten uiteraard nog meerdere voorcontracten in de pipeline.

Ik wil op dit moment mijn evaluatie van de operatie niet laten afhangen van het aantal documenten dat op dit moment is ondertekend. Dergelijke evaluatie is pas mogelijk in de komende maanden, aangezien we pas tegen eind maart 2011 een meer globaal zicht kunnen hebben op het aantal ondertekende voorcontracten. Eerder is niet mogelijk, aangezien vooral op vraag van de vrije koepel de meeste inrichtende machten uitstel gevraagd hebben om het voorcontract te ondertekenen.

Elk onderwijsnet heeft zijn specifieke problemen met het tijdig ondertekenen van het voorcontract. Steden en gemeenten zijn afhankelijk van de samenkomst van de gemeenteraad, vrije scholen van hun raad van bestuur. Maar er zijn ook inrichtende machten zijn die te kennen hebben gegeven het voorcontract te zullen ondertekenen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de zeven projecten van de Broeders van Liefde.

Ten slotte zal het Gemeenschapsonderwijs eind januari 2011 normaal gezien zijn voorcontracten ondertekenen. Ik ga ervan uit dat de overige inrichtende machten dit ook zullen doen in de loop van de maanden februari en maart.

Uiteraard hebben we bij het aanschrijven van de scholen de verdeelsleutel behouden. De investeringslijst wordt door het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIO) permanent geactualiseerd zodat de verdeelsleutel tussen de netten zoveel mogelijk behouden blijft.

In de voorbije jaren kwamen een aantal projecten echter reeds in aanmerking voor reguliere financiering van hun bouwdoossier. Hierdoor ontstond er voor het vrij onderwijs ruimte op de investeringslijst voor een aantal nieuwe projecten. Dat dit kon gebeuren, was eigenlijk ook al ingecalculerd. Voor de overige netten zijn nog voldoende reserveprojecten voorhanden. Om deze reden werd een nieuwe oproep via Schooldirect gelanceerd. Deze nieuwe oproep richt zich vooral naar het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Momenteel kan ik nog geen evaluatie doen. Als een operatie loopt, is het niet gewenst dat ik, als minister, een voorlopige, officieuze of preofficiële evaluatie zou maken. Natuurlijk kan ik wel een aantal bedenkingen, opmerkingen en vaststellingen formuleren. Het zou echter niet wenselijk zijn nu al een voorlopige evaluatie op te stellen. Er is een hele geschiedenis aan verbonden. Laat ons hieruit naar de toekomst toe, de ambitie die met dit project getoond wordt, een aantal lessen trekken en dan bekijken hoe we de bijkomende noodzakelijke investering in het onderwijs kunnen aanpakken. Hiertoe moeten alle betrokken actoren samenwerken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik ben het met u eens dat het nog te vroeg is voor een grote evaluatie. Het zou absurd zijn dat nu te doen.

Ik wist niet dat er vandaag nog maar acht scholen het voorcontract hebben ingetekend. Dat bevestigt voor mij enkel dat mijn vraag om voor wat ruimte te zorgen en 1 december niet te nemen als absolute datum, terecht was.

Minister Pascal Smet: Uw vraag was terecht. Maar je kunt het ook op die manier bekijken, dat als we de termijn niet hadden verlengd, er nu misschien al meer scholen hadden ingetekend. Maar uw vraag was terecht, ik wil dat niet in twijfel trekken.

De heer Jos De Meyer: U zegt dat u de verdeelsleutel zult garanderen. Ik hoop dat ik u daar later niet meer aan zal moeten herinneren.

Ik wil mijn bijkomende vraag nog eens herhalen.

Minister Pascal Smet: De drie proefprojecten zijn in aanbesteding. Dat was ik vergeten te zeggen.

De heer Jos De Meyer: In orde. Dank u, minister.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Op een bepaald moment komt er toch een einde aan de inschrijvingen. Is dat dan in de periode rond maart?

Minister Pascal Smet: Ongeveer rond die periode.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Dat hangt natuurlijk af van beslissingen van de gemeenteraden. Vanaf dan kan er dus gestart worden en krijgen degenen die hebben ingetekend, zicht op de zaak. Heb ik dat goed begrepen?

Minister Pascal Smet: Ik ben geen meester van dat proces. Het is een vennootschap, los van de overheid, die dat bepaalt. Het is wat voorbarig om de juiste timing mee te delen. In maart of april zal het mogelijk zijn om de vraag naar de timing te stellen. Ik moet eerst controleren wat ik tegen de heer De Meyer gezegd heb, namelijk dat de proefprojecten in aanbesteding zijn. Als dat werkelijk zo is, wilt dat zeggen dat de bal aan het rollen is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de hoge stookolie- en energiekosten voor scholen
- 866 (2010-2011)**

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, geachte leden, vandaag schijnt inderdaad de zon, hoewel het buiten wel koud is. Toen ik deze vraag indiende, lag er echter een dikke laag sneeuw en was het erg winters. De prijzen van stookolie en andere energiebronnen zijn nog steeds heel erg hoog. Het ziet er ook naar uit dat die prijzen op korte termijn niet zullen dalen. Veel scholen zien de komende energieafrekening dan ook met lede ogen tegemoet.

Een paar jaar geleden, toen de energiekosten de hoogte in schoten, werd die problematiek al besproken in deze commissie. Van de 11 miljoen euro aan Vlaamse en federale middelen waarin werd voorzien om die stijgingen op te vangen, ging er toen 5,5 miljoen euro naar de scholen. Er werden toen ook maatregelen op lange termijn genomen.

Minister, ook nu vinden we in uw beleidsnota het streven naar energiezuinige scholen terug. Dat is een goede zaak. Alle scholen die worden gebouwd in het kader van de lopende grootschalige inhaaloperatie, moeten voldoen aan de normen en ervoor zorgen dat ze energiezuiniger zijn dan gangbaar is.

Toch vermeldt u ook in uw beleidsnota dat de actuele staat van de schoolinfrastructuur geen schoolvoorbeeld van duurzaamheid is. De schoolgebouwmonitor van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) toont dat 48 procent van de huidige vestigingsplaatsen niet of in geringe mate voldoet aan het criterium van energiezuinigheid en dat het gebruik van alternatieve energiebronnen bijna verwaarloosbaar is. Er is dus nog wat werk aan de winkel.

De praktijk leert dat het vooral de scholen met een verouderde schoolinfrastructuur zijn die extra veel centen zullen moeten ophoesten: anders zullen ze letterlijk en figuurlijk in de kou blijven staan. Enkele scholen gaven al aan in de media dat de energiekosten buitensporig zullen wegen op hun werkingsmiddelen. Ze gaven aan zich te zullen richten tot het departement, al hebben ze, net als wij, weinig illusies over de financiële ruimte.

Minister, hebt u ter zake al concrete aanvragen van scholen of scholengroepen ontvangen? Als dat zo, is zult u dan die aanvragers ondersteunen, en op basis van welke criteria? In uw beleidsnota voorziet u in oplossingen op lange termijn om hoge energie-uitgaven te voorkomen. Zijn er eventueel echter ook al mogelijkheden op korte termijn?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Voorzitter, dit roept nog een bijkomende vraag op bij mij. Scholen die een verouderde infrastructuur hebben, zullen natuurlijk binnen enkele jaren dat probleem niet op een structurele wijze hebben verholpen. Zeker als de winters streng blijven, zullen ze nog wel geconfronteerd blijven met een hoge energierekening. Bij particulieren is het al wel eens het geval dat die in groep stookolie inkopen, om zo de rekening dan toch een beetje te drukken. Minister, in welke mate hebt u er weet van dat scholen of scholengroepen dat ook zouden doen, om zo de rekening toch een beetje beheersbaar te houden?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, de vraag van mevrouw Deckx is een belangrijke vraag. Er is het meer structurele element en het element van de betalingsproblemen die een aantal scholen hebben met betrekking tot de lopende verwarmingskosten. Minister, ik wou u daar

tijdens de plenaire vergadering van vorige week ook een bijkomend vraagje over stellen, maar vandaag heb ik een uitstekende mogelijkheid om na te gaan hoe het staat met de voorschotten voor de werkingsmiddelen van 2011. Zijn die al betaald aan de schoolbesturen of moet dat nog gebeuren? Indien dat nog moet gebeuren, wanneer zal dat het geval zijn? Vorige week hadden ze de voorschotten nog niet ontvangen. U herinnert zich dat uw voorganger tijdens de strenge winter van een paar jaar geleden op een bepaald ogenblik de opdracht heeft gegeven om die voorschotten te betalen op de eerste werkdag van januari.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, geachte leden, het beleidsdomein Onderwijs en Vorming heeft bij mijn weten nog geen concrete aanvragen of opmerkingen van scholen of scholengroepen ontvangen met betrekking tot de hoge druk van de energiekosten op de werkingsmiddelen. We hebben overigens ook niet in extra middelen voorzien om de aanvragers te ondersteunen op korte termijn. Om op lange termijn de energiezuinigheid voor het bestaande schoolpatrimonium te verhogen, hebben we sinds 2006 in een specifiek budget voorzien voor energiebesparende infrastructuurwerken.

In het afgelopen jaar was in een totaalbudget van 25 miljoen euro voor rationeel energiegebruik (REG) voorzien, waarvan 22,2 miljoen euro voor het gesubsidieerd vrij onderwijs en 2,6 miljoen euro voor het gesubsidieerd officieel onderwijs is geïnvesteerd in zogenaamde REG-subsidiedossiers. Met dit bedrag werden 318 REG-aanvragen voor het gesubsidieerd vrij onderwijs en 41 REG-dossiers voor het gesubsidieerd officieel onderwijs prioritair goedgekeurd. Ook in 2011 wachten er reeds voor 37,3 miljoen euro voor het gesubsidieerd vrij onderwijs en 4,5 miljoen euro voor het gesubsidieerd officieel onderwijs aan REG-subsidiedossiers op een goedkeuring. Met andere woorden, de komende jaren zetten we het in 2006 opgestarte REG-beleid dan ook voort.

Mijnheer De Meyer, ik heb navraag gedaan wat uw vraag over de voorschotten betreft. Voor zover ik het begrijp, is er niet echt een vraag van de scholen om die sneller te betalen. Natuurlijk kunnen er wel uitzonderingen worden gevonden. Dat zal ik niet ontkennen. De dringende noodzaak hoor ik in ieder geval niet zo duidelijk.

We gaan dat betalen binnen de wettelijk bepaalde termijn, voor 28 januari 2011. Voormalig minister Vandenbroucke heeft dat eenmalig kunnen doen, maar dat had te maken met een overschot van geld van het voorgaande jaar dat kon worden geboekt. Zo kon het versneld worden betaald. Uiteindelijk werd het geherkwalificeerd, dus lag er ook een andere reden aan ten grondslag.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, als u zegt dat er geen aanvragen zijn gedaan, dan ben ik gerustgesteld. Ik ga ervan uit dat de scholen hun facturen kunnen betalen, en dat ze anders wel een signaal zullen geven. Het is een goede zaak dat het beleid op lange termijn wordt voortgezet.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Juridisch is het inderdaad correct dat het voorschot wordt betaald voor 28 januari. Ik durfde niet te denken dat de scholen me daar gemakkelijker over zouden aanspreken dan u, maar blijkbaar was dat toch het geval.

Minister Pascal Smet: Ook het departement werd aangesproken. U begrijpt dat we dit jaar prioriteit hebben gegeven aan de betalingen op 3 januari.

Mijnheer De Meyer, ik wil u nog wat bijkomende informatie geven. Ook de twee proefprojecten in Sint-Niklaas en Londerzeel hebben ondertussen een bouwvergunning gekregen en het project in Genk heeft een ontwerp klaar en wacht op de vergunning.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik dank u voor de bijkomende informatie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over ordeningscriteria die gelinkt zijn aan de continuering van de keuze voor een specifiek pedagogisch project in het geval van secundaire methodescholen
- 869 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de criteria die gehanteerd worden bij inschrijvingen in scholen
- 877 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, bij de verlenging van de experimenteerperiode in Onderwijsdecreet XX van juni 2010, werden in amendement nummer 35, dat we mee hebben ondertekend, voor het secundair onderwijs twee ordeningscriteria geselecteerd, het tijds criterium en het campus criterium. Bij het tijds criterium geldt de chronologie van aanmelding, met uitsluiting van chronologie bij fysieke aanmelding. In de verantwoording van het amendement werd de chronologie bij fysieke aanmelding gespecificeerd als de wachtrijen of de kampeertoestanden. De achterliggende bedoeling was om wachtrijen of kampeertoestanden in de toekomst te vermijden.

De overlast van het schoolpoortkamperen werd in Gent in het verleden opgevangen met een elektronisch aanmeldingssysteem. Wettelijk werd dit evenwel onmogelijk gemaakt. Enkel het principe ‘eerst komt, eerst maalt’ bleef van kracht. Van donderdag 6 januari ’s nachts tot maandag 10 januari om 9 uur in de ochtend, toen de schoolpoort werd geopend, mochten we in de Gentse secundaire Freinetschool De Wingerd getuige zijn van een daad van burgerlijke ongehoorzaamheid. Ouders en grootouders hebben er in campers en tentjes aan schoolbezetting gedaan.

Na verloop van tijd stelde de directie de turnzaal open voor de kampeerders. Gelukkig werd het ook wat warmer en sneeuwde het niet meer. Het was er best gezellig met op zaterdagavond een barbecue en fuif. De ouders die zich aanmeldden, waren nogal bewuste ouders. De sfeer was ook goed. Op zondagnamiddag kregen de bezetters zelfs een glaasje champagne door de stad Gent aangeboden. Na aankomst van de vijftigste ouder werden de toegangen tot de school vergrendeld. Daar was ik getuige van. De bezetting was compleet.

In het stedelijk onderwijs Gent zijn er momenteel tien Freinetscholen lager onderwijs met in totaal een 2000-tal leerlingen. In het secundair is er één Freinetschool aso en één beroepsschool, met samen een 500-tal leerlingen. Tegen 2015 wordt het secundaire niveau uitgebreid met een tso-afdeling. Gent is daarmee op wereldvlak toonaangevend voor het Freinetonderwijs.

De toenemende populariteit van het methodeonderwijs, in dit geval de Freinetscholen in Gent, zal en kan de doorstroom van het lager naar het secundair onderwijs alleen nog maar complexer maken. Alternatieve ordeningscriteria zijn dringend nodig. Ook de inrichtende macht vraagt dat. Een mogelijke oplossing is het hanteren van een ordeningscriterium dat gelinkt is aan de continuering van de keuze voor een specifiek pedagogisch project in het geval van secundaire methodescholen. Dit moet toelaten dat een leerling die al een heel traject van specifiek methodeonderwijs in het lager onderwijs heeft afgelegd, voorrang krijgt voor doorstroming naar het secundaire methodeonderwijs en aldus zijn traject kan voleindigen.

Dit ordeningscriterium werd in Gent succesvol toegepast bij de aanmeldingen voor het schooljaar 2010-2011. Aangezien de inschrijvingen voor het schooljaar 2012-2013 al één jaar op voorhand kunnen ingaan, wordt een passende structurele oplossing wel heel dringend.

Minister, dit probleem is heel specifiek voor methodescholen, en dan zeker voor Gent. Vanuit Antwerpen hebben we geen problemen vernomen. Het inschrijvingsbeleid zal worden geëvalueerd.

Maar er zijn toch wel een aantal signalen dat het aanmeldingssysteem dringend geëvalueerd moet worden. Moeten we niet nadenken om er binnen het hele onderwijslandschap veel dieper op in te gaan? Vooral in grote steden is er nog altijd een probleem, dat niet naar boven komt in het kader van het GOK-beleid (gelijke onderwijskansen). Het Freinetsysteem laat wel een aantal GOK-leerlingen toe. Wat me op dat moment toch wel opviel, is dat er ouders en grootouders waren, maar bijvoorbeeld weinig alleenstaande ouders. Als men moet kamperen, moet men dat organiseren en heel het gezin mobiliseren. Dat is ook geen goede zaak.

Het Freinetsysteem is in het leven geroepen in de jaren tachtig van vorige eeuw, net om voor een deel het probleem van allochtone kinderen in bepaalde wijken aan te kaarten om van een zwarte school een gemengde school te maken. Maar door het succes van Freinet gaat het niet om de kinderen die in Gent les volgen. Heel veel ouders zakken naar Gent af om hun kinderen naar de methodeschool te laten gaan.

Minister, ik heb een tweetal specifieke vragen over het probleem dat zich heeft gesteld. Eigenlijk zou ik mijn vraag in een veel breder kader willen plaatsen. In de loop van mei of juni zal er een evaluatie gebeuren over het inschrijvingsbeleid. We moeten dan rekening houden met een aantal signalen van de inrichtende macht, ouders en de LOP's. Kan men rekening houden met de specifieke situaties? Ik denk wel dat we de situaties veel breder moeten bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, mijn vraag sluit daarbij aan en speelt in op hetzelfde signaal dat door Gent werd gegeven. De problematiek is geschetst. Men wilde de lange wachtrijen en kampeertoestanden vermijden, en alle kinderen dezelfde kansen geven om zich in te schrijven in de school van hun keuze. Daarom werd het systeem van elektronische aanmeldingen ingevoerd. De criteria die daarbij door de scholen gehanteerd worden, zijn over het algemeen afstand en snelheid van aanmelding.

De stad Gent vraagt nu om de aanmeldingsprocedure decretaal te verankeren. Daarbij maakt men de analyse dat uit de experimentele fase van online inschrijvingen, die nu twee jaar loopt, een duidelijke conclusie blijkt. Een elektronische aanmeldingsprocedure bereikt zijn primaire doel: het tegengaan van het kamperen voor de schoolpoort en de daaruit voortvloeiende sociale vertekening. Kansrijke, sterke, goed georganiseerde ouders vinden sneller een plaats in de school van hun keuze.

Wel maakte de stad Gent daarbij een belangrijke bedenking. Het succes in Gent is wellicht grotendeels te danken aan het feit dat het moment van elektronische aanmelding – eerst komt, eerst maalt – niet als ordeningscriterium werd gebruikt. In steden waar het moment van aanmelding wel als criterium voor inschrijving wordt gehanteerd, is het succes veel minder duidelijk, waren er veel technische moeilijkheden, en bleef de sociale vertekening groot. De stad Gent pleit er dan ook voor om snelheid van aanmelding als criterium voor zowel basis- als secundair onderwijs te schrappen. Men bepleit om voor het basisonderwijs enkel geografische criteria toe te laten. Voor het secundair pleit men ook voor geografische, en een aantal bijkomende criteria, zoals mevrouw Pehlivan heeft aangehaald. Dan gaat het vooral om de Freinetscholen en om het pedagogisch project van de school.

Minister, hoe staat u tegenover deze conclusie en voorstellen van de stad Gent die u werden overgemaakt? Wat denkt u van het criterium ‘moment van aanmelding’? Wilt u dat blijven hanteren, zoals in het in juni 2010 goedgekeurde Onderwijsdecreet XX? Of bent u bereid dat bij een volgende wijziging te herzien, aangezien dit voor een grote sociale vertekening zorgt?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, het gaat natuurlijk om een zeer specifieke situatie in Gent. In de Kempen zijn er ook heel wat Freinetbasisscholen. Men kiest daar dikwijls voor omwille van het pedagogisch project. De bedoeling is daarna wel naar een gewoon secundair, en dikwijls in een veel grotere school, over te stappen. Is het ook mogelijk dat als men voor een lokale situatie beleid ontwikkelt, er geen repercussies zijn in een andere situatie, als men van de ene net naar het andere, van de ene methodeschool naar de andere gaat? Ik ben zeer benieuwd te weten hoe dat op beleidsniveau kan worden georganiseerd.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Gedurende de schooljaren 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011 liepen of lopen er enkele experimenten rond aanmeldingsprocedures met het oog op het vermijden van wachtrijen en dubbele inschrijvingen. Op basis van de ervaringen met deze experimenten krijgt aanmelding weldra een plaats binnen het reguliere inschrijvingsrecht. Uiteraard zullen we ook prioritaire aandacht geven aan welke ordeningscriteria we moeten hanteren. Het is een zaak voor de komende weken en maanden om dat uit te maken.

De beide vragen die we hier vandaag bespreken, hebben rechtstreeks te maken met de wachtrij die we gezien hebben in één school, de methodeschool De Wingerd in Gent. Het is belangrijk om dat te zeggen.

We kennen uiteraard capaciteitsproblemen om verschillende redenen, bijvoorbeeld doordat de aangroei aan jongeren binnen een bepaalde geografische omschrijving zeer sterk is. We kennen capaciteitsproblemen doordat sommige scholen, al dan niet terecht, zeer populair zijn.

Maar hier hebben we te maken met een hele specifieke vorm van capaciteitsprobleem, namelijk een capaciteitsprobleem dat veroorzaakt wordt door onvoldoende doorstroommogelijkheden voor leerlingen die onderwijs volgden in een methodeschool van het basisonderwijs. Dat is hier het specifieke probleem.

Mevrouw Pehlivan geeft in haar schriftelijke voorbereiding aan dat er in Gent tien stedelijke Freinetscholen in het basisonderwijs zijn met een 2000-tal leerlingen. Dat betekent dat er jaarlijks ongeveer een 200-tal leerlingen de overstap naar het secundair onderwijs maken. Uiteraard zullen al die leerlingen niet allemaal voor methodeonderwijs kiezen. Mevrouw Celis heeft daarvan een voorbeeld gegeven. We kunnen echter wel aannemen dat een belangrijke groep dat eigenlijk wel wil doen.

Als ik dan hoor dat er slechts vijftig beschikbare plaatsen zijn in het eerste leerjaar secundair onderwijs, dan is de conclusie eigenlijk wel duidelijk, namelijk dat er te weinig aanbod van methodeonderwijs in het secundair onderwijs in Gent is. De oplossing ligt dan wellicht in het uitbreiden van het aanbod van dat soort onderwijs. Dan zal men dat soort problemen naar alle waarschijnlijkheid niet meer hebben. Ik denk dat dat de primaire oorzaak is van het probleem in Gent en dat wellicht ook de primaire aandacht daar naartoe moet gaan.

Uit de vraag begrijp ik dat men na de vijftigste leerling de wachtrij heeft afgesloten. Dat is verwonderlijk. Als een school volzet is – en dat zal dan in dit geval bij de vijftigste inschrijving het geval zijn –, dan hebben de mensen die daaropvolgend zich komen aanmelden recht om in het aanmeldingsregister te worden opgenomen en dit tot nader order chronologisch. In die zin begrijp ik het beperken van de wachtrij niet zo heel goed.

Ik heb uiteraard navraag gedaan. Het blijkt dat in De Wingerd honderd plaatsen in 1A in te vullen waren. Veertig daarvan werden ingevuld door broers en zussen, tien door voorrang

GOK. Vijftig werden ingeschreven – de kampeerders – tijdens de reguliere inschrijvingen. Er staan vandaag zeventien leerlingen in het inschrijvingsregister die geweigerd werden.

Sta me toe dat ik vandaag nog niet te veel zeg over de ordeningscriteria. We maken op dit moment volop de analyse van de aanmeldingsprocedures. We gaan de komende weken en maanden – vooral weken – bekijken hoe we daar in de toekomst mee moeten omgaan. Chronologie heeft voor- en nadelen. Het is niet altijd een gemakkelijk hanteerbaar principe.

Wat de methodescholen betreft, begrijp ik de vraag, maar er kunnen ook wel opmerkingen geformuleerd worden. Hoe omschrijf je immers methodes en pedagogische projecten als ordeningscriterium? Wat is een methode? Wat is een pedagogisch project? Wat met scholen die slechts een element van een methode hebben overgenomen? Wat met scholen die inhoudelijk verschillende vestigingsplaatsen hebben? Wat is het verschil tussen een methode en een pedagogisch project?

Sommigen maken, misschien een beetje oneerbiedig, de vergelijking met de stelling dat je maar naar een Italiaans restaurant mag gaan als je al heel je leven Italiaans gegeten hebt. Sommigen maken die vergelijking, ik doe dat niet. *(Opmerkingen)*

Het is wel een vergelijking die je kunt begrijpen. Je kunt inderdaad een heel populair Italiaans restaurant hebben. Maar wat dan soms wel gebeurt, is dat het restaurant uitbreidt, of een nieuw restaurant opent. Ik geef het u maar mee. Het is een vergelijking die sommigen maken, maar ze kan toch enigszins tot nadenken stemmen.

Ook het criterium afstand heeft voor- en nadelen. Bij het secundair onderwijs is afstand niet altijd een gemakkelijk te gebruiken criterium. Mensen in meer landelijk gebied zijn dan per definitie in het nadeel ten opzichte van mensen uit stedelijke gebieden, gelet op de inplanting van secundaire scholen.

Mevrouw Pehlivan, uw vragen en uw bezorgdheid zijn terecht. U weet dat we aan het bekijken zijn hoe we dat in de toekomst moeten aanpakken. We zijn daar op dit moment mee bezig. Dat is iets waar we de komende weken en maanden mee willen landen.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, ik begrijp dat u meer vragen hebt dan antwoorden. Ik weet dat u volgende week overleg zult plegen, onder andere met de schepen. Het was mijn bedoeling om het probleem aan te kaarten.

Het is niet evident om een nieuwe school op te richten. Je hebt daar middelen voor nodig. Het kan wel een deel van de oplossing zijn. We zijn daarover aan het nadenken.

Er waren inderdaad honderd plaatsen. Die vijftig heb ik niet vernoemd omdat ze waren ingevuld. De vijftigste kwam toe, en de ouders hebben zelf het initiatief genomen om een rangorde van inschrijving op te maken. Er heerste wel een goede sfeer tussen de ouders, zelfs bij degenen die wat later aankwamen.

Als er een evaluatie komt van het aanmeldingssysteem, hoop ik dat we dat algemeen zullen bekijken. Maar dat is niet het enige probleem. Ik heb nog een ander probleem aangekaart, waar u niet op geantwoord hebt. Ook in Antwerpen zijn er problemen. Daar hoor je ook de opmerking dat het aanmeldingssysteem een gemiste kans is om kinderen uit bepaalde wijken met ouders uit sociaal lage klassen eventueel toch toe te laten in andere scholen, om hun daar meer kansen te geven. Het aanmeldingssysteem pakt dat probleem niet aan.

We zullen hier verder over discussiëren bij de evaluatie van het aanmeldingssysteem.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, u liet uitschijnen dat het om één specifieke school in Gent ging en dat onze vragen daardoor waren ingegeven. Bij mij was dat alleszins niet het geval. De invalshoek van mijn vraag was de sociale vertekening die wordt veroorzaakt door

het ‘eerst komt, eerst maalt’-principe. U wilt daar voorlopig niets over zeggen, omdat u daar de komende weken, maanden en jaren aan wilt werken.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Meuleman, ik neem aan dat u toch nog geheugen hebt? Als u zich de timing herinnert, zult u weten dat we gezegd hebben dat we voor de zomer met een definitieve regeling moeten komen om stabiliteit in de aanmelding en de inschrijvingsregeling te krijgen. Ik heb dat gezegd naar aanleiding van de bespreking van mijn beleidsbrief. Ook bij de bespreking van Onderwijsdecreet XX hebben we heel duidelijk gezegd dat het de laatste keer is dat we dat experiment verlengen. U moet nu niet laten uitschijnen alsof het jaren zal duren. Dat is niet eerlijk. Ik heb nooit over jaren gesproken.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: U zegt nu dus duidelijk dat tegen Onderwijsdecreet XXI ...

Minister Pascal Smet: Heb ik dat nu gezegd? Dat is nu eens een typische ziekte waar onze samenleving aan lijdt. Wat mensen zeggen, wordt geherformuleerd, en dan zegt de een iets wat de ander nooit gezegd heeft. Ik heb niet gezegd dat het tegen Onderwijsdecreet XXI zou zijn. Dat zou kunnen, maar het zou ook in een afzonderlijk decreet kunnen. In ieder geval, als we willen dat het tegen de volgende inschrijvingsperiode geregeld is, moeten we dit jaar een regeling maken. We zijn daar volop mee bezig. Dan gaan we in de meerderheid bekijken hoe we dat gaan aanpakken, en dan zullen we hier een voorstel indienen.

We zullen dat dit jaar regelen, voor de zomer.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Het is dus de laatste keer dat we werken met de experimentele inschrijvingsprocedure.

Minister Pascal Smet: Dat is heel duidelijk gezegd tijdens de bespreking van OD XX.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Tegen volgend jaar wordt dan een definitieve regeling getroffen. U wilt nog niet aangeven of u daarbij het ‘eerst komt, eerst maalt’-principe verder wilt hanteren.

Minister Pascal Smet: Dat zou ook niet ernstig zijn. En ik probeer een ernstige minister te zijn. De ideeën die daaruit ontstaan zijn, zijn we nu aan het aftoetsten met de betrokkenen. Dan kan er een voorstel uitgewerkt worden. De logica is dan dat we dat voorstel in de meerderheid bespreken. Als we dan akkoord gaan, beslist de regering daarover en wordt dat voorgelegd aan het parlement. We zijn daar nu mee bezig. We schuiven het dus niet op de lange baan.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik had dat ook niet geïmpliceerd. Ik wil alleen heel duidelijk weten wanneer we iets mogen verwachten, en of u al een indicatie kunt geven van de richting die dat zou kunnen uitgaan. Dat wordt soms gedaan door verschillende ministers, zonder dat men daarbij vooruitloopt op een beslissing. Maar u wilt dus nog niets zeggen.

Minister Pascal Smet: Neen. Ik wil u graag in blijde verwachting houden.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Dat is goed. Ik wou toch eens duidelijk stellen waarover mijn vraag ging. Want u bent ook niet helemaal eerlijk in het schetsen van de problematiek en in het verwijzen naar één school, De Wingerd, waarover het probleem zou gaan. In Antwerpen wordt het probleem van ‘eerst komt, eerst maalt’ evenzeer aangekaart. In Brussel wordt dat meer dan ooit als problematisch aangegeven. Mijn vraag beperkte zich dus niet tot Gent. Het ging ook niet over één school, maar over een principe waarvan ik denk dat het sociale ongelijkheid in de hand werkt.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Meuleman, in de kranten die ik lees, staat dat het in Brussel alvast vlot gestart is. Er zijn opmerkingen geformuleerd en we zullen die bekijken. Achteraf kunnen we een definitieve regeling uitwerken. Maar de start was alvast vlot.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Ik denk, minister, dat de analyse die u maakt en de oplossing die u voorstelt, de goede kant uitgaat. Het is inderdaad de totaliteit van de inschrijvingsproblematiek die belangrijk is bij de evaluatie. De positie van Gent is daar een onderdeel van, u percipieert dat juist. De vergelijking die u maakte met het Italiaans restaurant, vind ik schitterend. Het is inderdaad niet omdat je kunt aantonen dat je altijd al Italiaans gegeten heb, dat je binnen mag in het Italiaans restaurant. Wij vergelijken dat eerder met frietkoten. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

Minister Pascal Smet: Ik heb die vergelijking helemaal niet gemaakt. Ik heb gezegd dat sommigen een wat oneerbiedige vergelijking maken.

De heer Boudewijn Bouckaert: Een wijziging zou een zware impact hebben voor de directies. De resolutie van de heer De Meyer stelde dat de directies best ruim op voorhand weten wat de reglementering is. Ik dacht dat de datum van 1 mei voor indiening was vooropgesteld.

Minister Pascal Smet: We zitten nog altijd op schema, voorzitter. Bereid u alvast voor om in gang te schieten zodra het is ingediend. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

Ik zou het parlement willen vragen om zich zo te organiseren dat we dit na de indiening snel kunnen bespreken.

De heer Boudewijn Bouckaert: Absoluut, het belang van het onderwijs gaat voor.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de voor moslimleerlingen gewettigde afwezigheid van school op islamitische feestdagen - 870 (2010-2011)

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, ik vraag bij motie van orde het woord. Ik wil mijn ongenoegen uiten over de manier waarop deze vraag van de heer Wienen en het antwoord erop tot stand zijn gekomen.

Naar aanleiding van de problematiek rond islamitische feestdagen heb ik op 23 december 2010 een brief gestuurd *(Opmerkingen van minister Pascal Smet, van mevrouw Fatma Pehlivan en van de voorzitter)*

De heer Veli Yüksel: Het reglement voorziet hierin, voorzitter. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Ik heb kunnen opmaken dat de brief en de vragen die ik aan de moslimexecutieve heb gesteld en die ik ook heb overgemaakt aan het kabinet van de minister, zijn doorgespeeld aan mevrouw Pehlivan. Ik ga mijn relaas geven. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet en mevrouw Fatma Pehlivan)*

Op 23 september heb ik een brief verstuurd. Geïnteresseerden kunnen een kopie krijgen. Op 13 oktober heeft de moslimexecutieve mij geantwoord dat ze deze brief zouden overmaken aan de minister en om een rechtzetting zouden vragen, zoals ik in mijn brief had gevraagd. We hebben gebeld en gemaïld met het kabinet en te horen gekregen dat deze kwestie werd onderzocht. Op 25 oktober, tien dagen later, kreeg ik volgend antwoord van het kabinet: “Ik heb aan de administratie Onderwijs een ontwerpantwoord gevraagd. We hebben immers intussen ook de brief van de executieve ontvangen. Ik zorg ervoor dat er een definitief antwoord komt, tijdig, vóór 16/11, de vermoedelijke datum van het Offerfeest.” Dan zien we dat op diezelfde dag, 25 oktober, een schriftelijke vraag wordt gesteld door mevrouw Pehlivan.

Ik ben blij dat er een oplossing is, maar dit is niet de manier waarop een parlementaire discussie moet worden gevoerd. Ik vind het echt niet kunnen dat vragen en initiatieven van collega's worden gepikt. Ik laat niet onder mijn duiven schieten. Ik vind dit niet kunnen.

Minister, ik zeg niet dat u dit zelf gedaan hebt, maar uw kabinet zit hier vermoedelijk voor iets tussen. Ik vind dat niet kunnen. Dat wou ik even zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, ik zou graag iets willen verduidelijken. Wij hebben in de commissie Onderwijs in Gent, in de gemeenteraad, de spijsbelproblematiek besproken. Ik wist vanuit mijn ervaring in het onderwijs dat het ook effectief problematisch is, dat de Turkse en Marokkaanse kinderen vaak van school wegblijven op het Offerfeest of op het Suikerfeest. Op het moment dat we dat spijsbelgedrag besproken hebben in Gent – en dat kunt u opvragen – heeft men dat ook als spijsbelgedrag gedefinieerd. Het is dus naar aanleiding van wat in de commissie Onderwijs in Gent werd besproken en vanuit mijn eigen ervaring in het onderwijs, dat ik die schriftelijke vraag heb gesteld.

Ik heb geen enkel document van het kabinet gekregen. Ik vind het verwerpelijk dat men mij of het kabinet daarvan beschuldigt.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik denk dat de heer Yüksel spoken ziet.

De heer Veli Yüksel: Uw kabinet heeft mij laten weten dat ze mij zo snel mogelijk zouden antwoorden. Intussen werd door mevrouw Pehlivan die schriftelijke vraag gesteld. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

De elementaire beleefdheid wil dat u mij als parlamentslid ernstig neemt. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik had dit misschien beter meteen zelf in een vraag gegoten. Ik wou echter zo snel mogelijk een antwoord voor de sector. Het gaat hier niet over mij. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik vind het jammer dat het zo gelopen is.

Minister Pascal Smet: Mijnheer Yüksel, u uit hier beschuldigingen, maakt intentieprocessen. Het gaat hier dus wel over u. Ik wil u het volgende zeggen: als je een heel klein kabinet hebt en een grote administratie, waar dagelijks heel veel brieven binnenkomen, dan worden sommige dingen gewoon samengebracht. En er hoeft daarbij niet noodzakelijk kwaad opzet in het spel te zijn. Het is niet zo dat we een partijgenoot willen voortrekken. Ik zal u zelfs meer zeggen: mijn partijgenoten vinden dat we dat te weinig doen. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord voor zijn vraag om uitleg.

De heer Wim Wienen: Na dit schouwspel en deze wedstrijd om te bewijzen wie de beste vertegenwoordiger van de Turkse gemeenschap is, vraag ik mij af of jullie met evenveel brio de rest van Vlaanderen vertegenwoordigen als Vlaams volksvertegenwoordiger. Dat is een andere zaak. *(Opmerkingen. Gelach)*

Minister, vanaf heden mogen alle moslimleerlingen volgens de Vlaamse regels gewettigd afwezig blijven op school vanwege het Suikerfeest en het Offerfeest. Dat bleek inderdaad uit uw antwoord op een schriftelijke vraag van collega Pehlivan. In de praktijk was dit in het verleden reeds het geval. Maar nu gaat u ook, op vraag van uw partij, van mevrouw Pehlivan of van mijnheer Yüksel – ik laat in het midden wie de vraag heeft gesteld – de omzendbrieven aanpassen. In de moslimgemeenschap zijn er gemeenschappen, voornamelijk de Turkse en de Marokkaanse gemeenschap, die deze religieuze feesten vaak op aparte data vieren. U wilt dus mogelijk maken dat die kinderen met het Offerfeest of het Suikerfeest niet

naar school moeten gaan, zodat ze thuis die religieus belangrijke feesten kunnen vieren. U wilt ook dat er een verschil komt tussen de Turkse en de Arabische moslims.

Ik stel dus vast dat u ingaat op de verzuchtingen van de Turkse gemeenschap om die regelgeving aan te passen. De administratie Onderwijs kreeg de opdracht om die omzendbrieven in die zin aan te passen en dat mee te delen aan de schooldirecties. Eigenlijk is er dus sprake van extra vakantiedagen voor moslims, die ook voort worden geofficialiseerd in die omzendbrieven. Ik vraag me dan af in welke mate dit geen regelgeving à la tête du client is. Wat zijn uw belangrijkste beweegredenen geweest om die regelgeving aan te passen? Ik vind immers dat regelgeving zo breed en zo algemeen mogelijk moet zijn. Dat is altijd de discussie: mensen zijn gelijk voor de wet, maar vaak stellen we vast dat ze niet gelijk zijn in de wet. Dit is daar volgens mij een voorbeeld van.

Ik vraag me af of het toekennen van deze extra vakantiedagen aan moslims geen discriminatie is ten overstaan van niet-moslims. In welke mate moeten we ook niet overwegen om vakantiedagen toe te kennen aan andere geloofsgemeenschappen, die ook belangrijke feesten hebben? Als u hier geen enkel probleem mee hebt en u vindt het normaal dat de regelgeving wordt aangepast voor de Turkse gemeenschap, dan zou ik ook willen dat u de protestanten op school vrijaf geeft op 31 oktober. Dat is immers Reformatiedag, een belangrijk feest voor de protestanten. Ik hoop dan ook dat de omzendbrief erin voorziet dat de protestanten dan thuis mogen blijven.

Ook lijkt het me belangrijk er rekening mee te houden dat de boeddhistische kindjes in maart zouden kunnen thuisblijven voor het Waterfeest, toch een belangrijk boeddhistisch feest. Ik denk dat we ook op dat vlak de regelgeving moeten aanpassen. Ik wil ook aandacht vragen voor de koptische christenen in onze samenleving. We weten allemaal dat zij hun belangrijke feestdagen vieren op andere dagen dan de rooms-katholieke Kerk. In welke mate zou het ook mogelijk zijn dat joodse kindjes tussen 19 en 25 april van dit jaar thuis mogen blijven voor Pesach, het joodse paasfeest? Dat is belangrijk. Als we het dan toch hebben over de joodse gemeenschap, dan moet zeker ook 8 oktober, de dag van Jom Kipoer, in de omzendbrief voorkomen.

De hindoekindjes zullen niet veel meer naar school gaan, want zij hebben 174 religieuze feestdagen. Dat valt eigenlijk nog mee: doorgaans worden 30 daarvan daadwerkelijk gevierd. Ik hoop echter dat u de omzendbrief aanpast voor de hindoemensen in onze gemeenschap, voor de hindoeeleerlingen die hun feestdagen willen vieren. Ik mag tot slot absoluut ook de Chinezen niet vergeten. Zij vormen een belangrijke gemeenschap in mijn stad. Ik hoop dat de omzendbrief aandacht heeft voor het Chinese Nieuwjaar, voor Yan Yat en Deng Jie. Het lijkt me immers ook belangrijk dat ook de Chinezen hun feestdagen kunnen vieren. Ik hoop dus dat ook al die elementen in uw omzendbrief zitten en dat het niet enkel gaat om een regeling die u treft uitsluitend voor de Turkse moslims.

Ik eindig met een belangrijkere vraag. Ik vraag me af in welke mate al deze extra maatregelen – want daarover gaat het toch, het gaat over het toekennen van uitzonderingen – bijdragen tot de inburgering van moslims in onze samenleving. Het is immers erg typerend voor deze Vlaamse Regering en de parlementen in dit land dat steeds maar in uitzonderingen wordt voorzien voor de allochtone gemeenschappen, voor de moslimgemeenschappen. Ik denk dat dit de inburgering veeleer tegenwerkt.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, geachte leden, een tijd geleden heb ik via de website van de Vlaamse overheid navraag gedaan over het Suikerfeest en het Offerfeest. Er is inderdaad in een regeling voorzien waardoor men vrijaf kan krijgen zonder dat een akkoord van de directeur nodig is. De heer Wienen heeft de problematiek al uitvoerig geschetst. Ik wil daarop ingaan. Mijnheer Wienen, vreemd genoeg hebt u geen enkele vraag gesteld over de katholieke vakantiedagen waarop heel ons vakantiesysteem is geënt. Ik vind dat u consequent

moet zijn. Als u alle religies en hun aanleiding tot het geven van vakantiedagen in vraag stelt, dan moet u dat zeker ook doen voor de katholieke godsdienst.

Ik wil de minister eigenlijk enigszins helpen. Minister, u weet dat we met goede voornemens zijn begonnen. Dit is niet à la tête du client: de Belgische Grondwet bepaalt dat iedereen zijn levensbeschouwing ten volle kan beleven en de wettelijke feestdagen kan verkrijgen. Voor al die godsdiensten die de heer Wienen heeft opgesomd, kunnen leerlingen ook al uitzonderingen aanvragen. Ze kunnen eigenlijk al thuisblijven als ze dat willen, om die feesten te vieren.

Geachte leden, het probleem is echter een praktisch probleem, waarvoor we allemaal zeker zonder enig taboe aandacht moeten hebben. We moeten beseffen dat onze samenleving in die mate is veranderd dat er mensen met verschillende achtergronden aan participeren. Die verschillende achtergronden hoeven ook geen belemmering te zijn, maar dan moeten we inderdaad komaf maken met de praktische organisatie. Als we dan aan iedereen specifiek verlofdagen gaan toekennen naargelang de filosofische of levensbeschouwelijke overtuiging, dan vrees ik dat we ver van huis zijn.

Het stoort me bovendien dat het eigenlijk niet meer gaat over een rationeel debat. Als we het hebben over onderwijs en ook over werk – want daarover wil ik straks nog even iets zeggen –, dan moeten we dat rationeel organiseren. Als we ons ervan bewust zijn dat er rustpauzes, vakantieperiodes, verlofdagen moeten zijn voor kinderen en personeel, maar op de eerste plaats voor de leerlingen, dan moet dat rationeel worden bekeken. Onze rust in onze samenleving moet eigenlijk de mens van nut zijn, en niet de godsdienst.

Minister, daarom zou ik ook het huidige systeem van vakantiedagen in vraag willen stellen. Ik hoop dat we daarover ook even van gedachten kunnen wisselen. Eigenlijk schuiven die vakantieperiodes nu immers op met de katholieke kalender. Ze zijn afhankelijk van de vraag wanneer Pasen valt enzovoort, terwijl we eigenlijk zouden moeten kijken naar de rust die kinderen op een bepaald ogenblik nodig hebben. Daar moet regelmaat in zitten. In de winterperiode mogen die schoolweken niet blijven aanslepen als Pasen laat valt. U begrijpt ongetwijfeld wat ik bedoel. Geachte leden, wij zijn allemaal actief in meerdere commissies. We moeten eens goed nadenken. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Voorzitter, u weet dat ik de zaak graag grondig aanpak. Ik vind dat we een grondig debat moeten hebben. Het kan niet alleen gaan over de vraag hoe het met de moslims zit. Dat is een beetje te beperkt. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Als we zo beginnen, dan moeten we hier niets bespreken. Ik ga geen bespreking aan voor de show. Ik wil de zaken grondig bespreken. Minister, die uitbreiding van het aantal verlofdagen is een vraag van de Rondetafels van de Interculturaliteit. Gaat u daarin mee? Zo ja, in welke mate? Hebt u eigenlijk al met uw administratie besproken wat de impact op het onderwijs is van al die eisen uit de geloofsgemeenschappen?

Er is nog een klein detail voor wie nieuwsgierig is naar het Offerfeest waarvoor moslims vrijaf vragen. Tenzij ik verkeerd ben geïnformeerd, gaat het over de profeet Ibrahim, die eigenlijk zijn zoon wou offeren. Ik weet niet of dat een grote reden tot feesten is, gezien de menselijke waarden die we hier in het Westen koesteren. Dat is echter 'pour la petite histoire'.

De heer Boudewijn Bouckaert: De heer Wienen zegt dat het om een discriminatie zou gaan. Ik heb begrepen dat het gaat over het feit dat Suikerfeest en Offerfeest in de Turkse en Arabische traditie op verschillende data liggen. Moslimkinderen krijgen geen twee feestdagen, de Turken krijgen er een, en de Marokkanen een. De discriminatie moet worden bekeken voor individuen, dus denk ik als jurist niet dat hier sprake is van discriminatie.

De heer Wienen trekt het probleem open naar godsdienst en verlofdagen. Zoals mevrouw Brusseel zegt, zijn onze verlofdagen geënt op de katholieke feestdagen. Maar als je dieper

graaft, is dat toch niet juist. De katholieke feestdagen zijn op hun beurt over het algemeen christianisering van oudere feestdagen uit het heidendom, die op hun beurt gebaseerd zijn op heel diepe levenservaringen, zoals de wisseling van de seizoenen. Dat is traditie en het structureert ons leven. Daar mag je niet lichtvaardig overheen gaan. Het zit dikwijls dieper dan dat het samenhangt met een godsdienst. Dat element moeten we zeker in deze discussie opnemen, maar ik geef toe dat dit wel eens ter discussie mag worden gesteld.

De praktische regeling van de opsplitsing in Turks en Marokkaans kan ik begrijpen, maar de moslimgemeenschap in ons land moet eens beginnen overeen te komen. Ik hoor niet anders dan dat ze veel ruziemaken.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Het is het bewijs dat één soort moslimgemeenschap niet bestaat.

De heer Boudewijn Bouckaert: Misschien hadden ze eens een inspanning mogen doen om tot één datum te komen. Wat nu voorligt, is geen elegante oplossing. Het zou beter zijn dat ze tot eenstemmigheid komen. Misschien zou zich dat ook hebben vertaald in een Europese dynamiek van de moslimgemeenschap. Ik betreur dan ook de oplossing die hieraan is gegeven.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De regelgeving die leerlingen toelaat om afwezig te zijn op religieuze feestdagen is een noodzakelijk gevolg van de Grondwet, van de vrijheid van godsdienst, zeker als het gaat over in ons land erkende godsdiensten. De omzendbrieven dateren uit 2002 voor het basisonderwijs en uit 2005 voor het secundair onderwijs. Daarin gaat het over islamitische, joodse en orthodoxe feestdagen. Ik was dan ook verwonderd over de opsomming die de heer Wienen maakte. De Joodse feestdagen zoals Rosj Hasjana, het Loofhuttenfeest, Jom Kipoer, het Slotfeest en het Paasfeest worden allemaal erkend. Kinderen mogen die dag afwezig zijn. Islamitische, joodse en orthodoxe kinderen kunnen dat al lang.

Voor de katholieke, protestantse en anglicaanse godsdienst stelt zich geen probleem omdat hun belangrijke feestdagen ook wettelijke feestdagen zijn. Er is geen discriminatie omdat we alle erkende godsdiensten op gelijke voet behandelen. Er is dan ook geen sprake van een voorkeursbehandeling.

Er is voorlopig geen vrijstellingsregeling voor feestdagen van niet-erkende godsdiensten. We hebben gekozen voor een objectief en relevant criterium. Volgens ons is dat of een godsdienst wel of niet erkend is in dit land. Als ze erkend is, moeten we daar de logische gevolgen uit trekken. Als er officiële, religieuze dagen zijn waarop men kinderen thuis wil houden, dan moet dat kunnen. Hindoeïsme of boeddhisme zijn in België geen erkende godsdiensten. Zolang ze niet erkend zijn, zullen ze geen vrijstellingenbeleid hebben. Worden ze wel erkend, dan zal er wel een vrijstellingenbeleid worden ingevoerd.

Ik vind het jammer, maar ik kan enkel vaststellen dat de moslimgemeenschap er in ons land niet in slaagt om een gemeenschappelijke dag te bepalen. Als ik het goed begrijp, heeft het te maken met de stand van de maan. Dat is toch iets dat je kunt vaststellen, maar blijkbaar is daar heel wat discussie over.

Mevrouw Fatma Pehlivan: In Saoedi-Arabië en in het Westen is dat op een verschillend moment.

Minister Pascal Smet: De moslimexecutieve is de plaats om dat soort dingen uit te klaren, maar die is daar niet in gelukt. Als het niet kan op grond van de godsdienstvrijheid, hebben we een onderscheid gemaakt tussen het Suikerfeest en het Offerfeest. Maar kinderen kunnen maar één dag gewettigd afwezig blijven. Op dat vlak is er dan ook geen discriminatie.

Mevrouw Brusseel, onderschrijft Open Vld dat we de katholieke feestdagen uit de verlofregeling van het onderwijs moeten halen? Dat hebt u gezegd.

Mevrouw Ann Brusseel: Neen, ik heb gezegd dat we moeten nadenken over de evolutie dat er steeds meer verlofdagen zullen worden aangevraagd in functie van een religie, terwijl het beter zou zijn voor de kinderen om een rationeel model te hanteren gebaseerd op hun nood aan rust.

Minister Pascal Smet: Nadenken moeten we met z'n allen altijd doen, de een al wat meer dan de ander.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Mevrouw Brusseel zegt dat we de katholieke verlofdagen in vraag moeten durven te stellen. De voorzitter heeft toegelicht dat die verlofdagen niet uit het niets zijn gekomen. Ze zijn geworteld in onze geschiedenis, identiteit en tradities. Het heeft geen zin om dat te ontkennen. Dat zou me negationistisch voorkomen.

Minister, wat u zegt, stoort me heel erg. Wat is de basis om de omzendbrieven te veranderen? De moslimgemeenschap komt er niet uit om één dag te kiezen. Dus, wat doet de minister? We zullen ons dan maar aanpassen en de mogelijkheid geven om twee verschillende dagen te kiezen. Dat is het probleem in onze samenleving: we passen ons steeds weer aan. In Antwerpen heb ik dat ook meegemaakt. Daar schreef men halal voedsel voor op schoolreizen. Men zei: "Of een dier nu wel of niet halal is geslacht, die andere, autochtone kindjes proeven dat niet." Dat is ook zo, je proeft dat verschil niet, maar het gaat om de mentaliteit, het toegeven van onze samenleving en de beleidsmensen en de islamitische zuil altijd maar verder uitbouwen en ondersteunen. Dat begrijp ik niet. Dat is mijn probleem met weer een nieuwe toegift.

Al minister kunt u zeggen: "Er is één dag. Moslimexecutieve, bepaal die dag." Maar neen, we zullen die moslims dan maar weer ter wille zijn. Zo gaat het altijd verder. Ik denk dat deze samenleving en vooral de beleidsmakers, ooit nog veel spijt zullen hebben van de beslissingen die we nu nemen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik wil nog even terugkomen op die christelijk geïnspireerde verlofdagen. Die zijn inderdaad niet uit het niets gekomen. Voorzitter, er was eerst een profane traditie. Ik denk dan aan het Joelfeest, het feest van het licht dat terugkeert. Na een zware winter heeft men ook altijd wel een vastenperiode gehad, ook al in de profane traditie. Men kan inderdaad de lente en de zomer vieren. Daar heb ik absoluut niets tegen. Ik vraag ook niet dat Pasen of Kerstmis zomaar zouden worden opgedoekt of afgeschaft, versta me niet verkeerd.

Wat ik wel vraag, is aandacht voor een goede, gefundeerde aanpak van het verlof voor kinderen. Ze zijn op gezette dagen aan rust toe. U moet niet zeggen dat de lente vieren normaal is, dat we dat altijd doen. U zou moeten zeggen wanneer die lentebreak aan de orde is. Daar had ik het over. Mag die bepaalde leerperiode tussen de winter en de lente zes weken duren of zegt u dat u als maximum vijf weken neemt? Daarover had ik het.

Ik wil het ook nog even hebben over de opsplitsing tussen de Turkse en Marokkaanse eisen inzake moslimfeesten. Het spijt me zeer voor al mijn goede moslimvrienden en moslimcollega's, maar u moet er eens uit raken. Op die manier is het eigenlijk al niet meer organiseerbaar. De ouders die hun kinderen naar school sturen, zouden moeten begrijpen, en het zou hun na aan het hart moeten liggen, dat de school voor hun kinderen essentieel is. Hoe minder ze afwezig zijn op school, des te beter. Ook al gaat het om een festiviteit thuis, men moet naar een ordening gaan van al die feesten en feestdagen. Dat is in het belang van het kind. Het kind heeft er belang bij om zo weinig mogelijk lessen te missen en achter te staan.

We moeten elkaar hier geen blaasjes wijsmaken. Waar zitten de grootste problemen qua leerachterstand? Die zitten wel degelijk in milieus waar kinderen uit een allochtone achtergrond komen. Moet men ze dan nog extra thuis laten? Ik vind dat niet verstandig.

Minister Pascal Smet: Wat is nu eigenlijk uw punt?

Mevrouw Ann Brusseel: Ik zou graag hebben dat u komt tot een goede ordening van de verlofdagen en dat u die tot een minimum beperkt. Probeer de dynamiek en de aanwezigheid in de klassen maximaal te houden. Het gaat nu maar om twee dagen. Het gaat om twee dagen, waarop in bepaalde scholen geen les wordt gegeven omdat de meerderheid van de klaspopulatie moslim is. En dan ligt die school stil. En ik betreur het dat een school kan stilliggen.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Brusseel, ik wil het gewoon begrijpen.

Mevrouw Ann Brusseel: Als u me laat uitspreken, zal ik het met zoveel woorden zeggen. Ik vind dat het belang van het kind en de emancipatie vooropstaat. En emancipatie komt er niet met godsdienstige feesten, maar met leren op school.

Minister Pascal Smet: Ik begrijp toch goed dat Open Vld zegt dat we geen extra feestdagen mogen toekennen aan islamitische, joodse ...

Mevrouw Ann Brusseel: U verdraait mijn woorden. *(Opmerkingen van mevrouw Fatma Pehlivan)*

Ik vraag aan de minister om een beslissing te nemen inzake de verlofregeling voor iedereen.

Minister Pascal Smet: Ik heb begrepen wat u bedoelt.

Mevrouw Ann Brusseel: Laat me alstublieft uitspreken. Mijn standpunt is vooral dat we het aantal verlofdagen in functie van x aantal godsdiensten die al erkend zijn en mogelijk erkend worden beter niet blijven optellen, dat we beter blijven investeren in kinderen, het aantal afwezigheden tot een minimum beperken en het aantal verlofdagen rationeel inbouwen. Daarom heb ik daarnet ook gevraagd in hoeverre we willen blijven toegeven aan de eisen die ons onder andere via de interculturele rondetafels hebben bereikt vanuit de religieuze gemeenschappen. Als u zich als gemeenschap wil ontvoogden, dan moet u zich die vraag zonder schroom stellen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik sluit me grosso modo aan bij het nogal geanimeerde en lange betoog van mevrouw Brusseel. Ik vind niet dat u naar aanleiding van de praktische vraag van mevrouw Pehlivan per se het hele debat over de feestdagen moet openen. Dat moeten we eens op een ander moment doen. We moeten de vraag stellen in hoeverre de school zich in een seculiere maatschappij moet organiseren op het ritme van religieuze behoeften. Dat is een interessante vraag. Het antwoord daarop is niet evident.

De minister geeft dat voor een deel toe. Ik vind dat hij in deze zaak wat te gemakkelijk heeft toegegeven aan de onenigheid die bestaat in de moslimgemeenschap, waardoor een volgens mij niet elegante regeling uit de bus is gekomen. Ik had er nog niet aan gedacht, maar in scholen waar allochtonen in de meerderheid zijn, met bijvoorbeeld 40 procent kinderen van Turkse afkomst en 40 procent van Marokkaanse, wordt de school de facto twee dagen stilgelegd.

Mevrouw Pehlivan, begrijp me niet verkeerd, maar ik zit ook in met de organisatie van de school, de goede werking van de school. Dit kan dat voor een deel doorkruisen. Ik ben van mening dat de bal meer teruggespeeld had moeten worden naar de moslims en men had moeten vragen het huiswerk opnieuw te doen.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Het is misschien een praktische oplossing die men hier heeft aangeboden. In de realiteit blijft men twee dagen weg. Door nu te zorgen voor de juiste communicatie gaat het maar om één dag voor één groep en een andere dag voor een andere groep. Soms vallen die dagen ook samen. Ze hoeven ook niet op een aparte dag te vallen. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

Ik vertegenwoordig ook niet alle moslims. Door de erkenning van de islam, is er ook een erkenning van die twee feestdagen. Ze hebben er dan ook recht op.

In de praktijk zien we dat het om twee dagen gaat. Is het een dag vooraf, dan is dat zo, maar de dag nadien is het geen feestdag. Zo is men niet meer onwettig afwezig.

De heer Boudewijn Bouckaert: Zijn er nog andere data in de moslimgemeenschap?

Mevrouw Fatma Pehlivan: Dat zijn de enige twee.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: De minister maakte zich wat ongerust over het standpunt van Open Vld over het al dan niet toekennen van extra vrije dagen aan de moslimgemeenschap voor het Offerfeest. Minister, u mag noteren dat mijn fractie voorstander is van het niet toekennen van vrije dagen voor deze feestdagen.

Minister Pascal Smet: Het tegengestelde zou me verbazen.

De heer Wim Wienen: Dat is niet zozeer omdat we daarmee de Grondwet zouden schenden. Want dan moet men verder gaan en gewoon de erkenning van de islam intrekken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over schoolrijpheidstests bij kleuters

- 887 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de kritiek van de onderwijsnetten op de toetertest voor kleuters

- 901 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, januari en februari zijn in de meeste kleuterscholen de maanden voor toetertesttijd. Het gaat om testen om de schoolrijpheid van 5-jarige kleuters na te gaan. Kinderen uit de derde kleuterklas moeten de twintig pagina's tellende proef afleggen en vervolgens krijgen de ouders te horen of hun kinderen al dan niet klaar zijn voor het eerste leerjaar. Deze test is ontworpen in het toenmalige PMS-centrum (psycho-medisch-sociaal centrum) van Haacht en is gebaseerd op een vragenlijst uit 1957 die bedoeld was voor kinderen uit het basisonderwijs. In 2003 werden de vragen nog eens aangepast en kwam er een tweede onderzoek, maar dat zou te weinig representatief geweest zijn volgens Steven De Laet, pedagogisch adviseur bij het Onderwijs van Steden en Gemeenten (OVSG).

Wat wel blijkt, is dat de voorspellende kwaliteit, althans in positieve zin, hoog is. Maar een conclusie in omgekeerde zin trekken, namelijk wie slecht scoort het ook slecht zal doen in de basisschool, is niet terecht volgens de heer De Laet. Met andere woorden, de test is niet alleen verouderd, hij zou ook wetenschappelijke nonsens zijn. De oefeningen zouden niet testen wat ze beweren te testen, bijvoorbeeld luistervaardigheid en motoriek, en met andere vaardigheden die eveneens belangrijk zijn, zoals chronologisch bewustzijn of benoemsnelheid, zou al helemaal geen rekening worden gehouden.

De onderwijsnetten stellen nu dus de accuraatheid van de proef in vraag. Er zou overleg geweest zijn tussen de netten, en scholen zouden aangespoord worden geen toeters meer af te nemen. Anderzijds bestaat er wel nog geen alternatief voor de toetertesten. Een brochure en een prentenboek voor ouders en scholen zou hen wel moeten aanzetten om anders om te gaan met de overgang naar het eerste leerjaar.

Ik stel mij toch wel vragen bij deze krantenartikelen, minister. Hebben onze kinderen dan al die jaren testen afgelegd die wetenschappelijke nonsens waren? Bent u op de hoogte van deze problematiek? Was u betrokken bij het overleg tussen de netten om de toetertest niet meer aan te raden? Klopt de bewering van de heer De Laet en de vertegenwoordigers van de netten dat de toetertest wetenschappelijke nonsens is? Is de accuraatheid en de wetenschappelijkheid van deze test ooit door het departement Onderwijs onderzocht? Wie heeft het onderzoek in 2003 gevoerd, wat was de representativiteit en wie besliste om de vragen aan te passen? Wat is de wetenschappelijke waarde van de brochure en het prentenboek waar men nu naar verwijst? Zult u een nieuwe schoolrijpheidstest laten ontwikkelen die kan worden gebruikt door alle scholen over alle netten heen? Wat zal uw communicatie zijn tegenover de scholen? Zult u het advies volgen om de toetertest niet meer aan te raden?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, in de periode dat de toetertest wordt afgenomen, is dat aan de schoolpoort van de kleuterscholen altijd onderwerp van discussie. In januari en februari laten heel wat kleuterscholen hun 5-jarigen de zogenaamde toetertest afleggen. De test gaat na in welke mate de vaardigheden om te leren lezen, schrijven en rekenen bij een kind aanwezig zijn. Met behulp van de resultaten op de test kan men een beter zicht krijgen op mogelijk te verwachten problemen in het eerste leerjaar, al voorspellen ze slechts een bepaald deel van het leerproces.

Vanuit de verschillende onderwijsnetten horen we nu heel wat bedenkingen bij het nut van de toetertest. De test is verouderd, meet niet wat hij zou moeten meten, en wat gemeten wordt, is irrelevant, zo luiden de voornaamste kritieken. De onderwijsnetten raden de scholen dan ook af om nog langer gebruik te maken van de toetertest. De uiteindelijke beslissing ligt evenwel bij de kleuterscholen.

Een echt alternatief voor de test heeft men niet. “Maar elke kleuterleidster volgt haar kleuters op de voet. Zo’n analyse zegt veel meer dan welke momentopname dan ook”, stelt Steven De Laet, pedagogisch adviseur bij het Onderwijs van Steden en Gemeenten. Van elk kind wordt dus een dossier gemaakt, bijgehouden en volgeschreven door die kleuterleidster.

Minister, deelt u de kritiek van de onderwijsnetten? Vindt u het opportuun om op zoek te gaan naar een alternatief voor deze test? Of bent u van mening dat de opvolging door kleuterleiders en kleuterleiders volstaat?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega’s, uiteraard ben ik op de hoogte van het debat dat plaatsvindt. Ik was evenwel niet betrokken bij dat overleg, omdat wij als ministerie van Onderwijs ook niets te maken hebben met die test. Die is niet opgelegd door het ministerie, niet ontwikkeld door het ministerie, niet gevraagd door het ministerie. Het behoort tot de bevoegdheid van de scholen om te bepalen hoe ze de schoolrijpheid van kinderen in kaart brengen en welke instrumenten ze daarvoor gebruiken.

In 2003 werd door het departement psychologie van de Lessius Hogeschool Antwerpen en het vrije CLB van Haacht een onderzoek gevoerd. Wij waren daar niet bij betrokken. Wij hebben dan ook geen commentaar te leveren op dat onderzoek.

De graad van wetenschappelijkheid van het huidige instrument is iets wat experts moeten uitmaken. Nogmaals: het is de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de scholen zelf om de schoolrijpheid na te gaan, best in overleg met het CLB, en te beslissen welke instrumenten ze daarvoor gebruiken.

Ik hoor vanuit de scholengemeenschappen geen vragen aan het ministerie van Onderwijs om zich daarmee bezig te houden, of om een standaardtest te suggereren. Ik hoor die vraag op dit moment niet. Ik voel me dan ook niet geroepen om zelf een nieuwe schoolrijpheidstest te ontwikkelen. Het behoort tot de pedagogische vrijheid van de scholen om dat te bepalen.

Ik wil er ook op wijzen dat het advies van de school en het CLB in het kader van schoolrijpheid enkel een advies is. Het zijn uiteindelijk de ouders die beslissen of hun kind al dan niet op 5, 6 of 7 jaar het lager onderwijs instapt.

Wellicht zal er in Klasse, Schooldirect of Lerarendirect wel een artikel verschijnen, maar zonder dat wij vanuit het ministerie onmiddellijk actie gaan aankondigen. Naar mijn gevoel wordt die actie niet gevraagd vanuit de onderwijswereld. Het is mij ook niet duidelijk of hier in het parlement gevraagd wordt dat wij daar een centrale actie in ondernemen.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, mevrouw Celis wees er terecht op dat die testen voor nogal wat gespreksstof zorgen aan de schoolpoorten, bij ouders van kinderen in de laatste kleuterklas. Ik heb de indruk dat de meeste ouders denken dat die testen wél opgelegd zijn door het departement. Ik heb in elk geval al drie keer die indruk gehad.

Uiteraard is de test adviserend. Het zijn tenslotte de ouders die beslissen of hun kind rijp genoeg is of niet. Maar de meerderheid van de ouders volgt het advies en denkt dat het richtinggevend is. Nu zeggen dat de toetertest wetenschappelijke nonsens is, vind ik nogal hoogdravend van de heer De Laet. De meeste kleuterleidsters en -leiders, die wel zullen weten dat het adviserend is, zullen die toetertesten ook wel gevolgd hebben.

Het is misschien aangewezen om vanuit het departement te zeggen wat er nu wel van aan is, en het niet zomaar over te laten aan één man die beweert dat het wetenschappelijke nonsens is en misschien zo zijn eigen brochure naar voren wil schuiven.

De test is in 2003 herzien door de Lessius Hogeschool en één CLB, en toch heeft de meerderheid van de scholen de toetertest overgenomen. Omdat het al zo lang bezig is, denkt men waarschijnlijk dat het vanuit het departement gesteund wordt. Ik denk dat de communicatie veel beter kan. U moet, als minister van Onderwijs, goed communiceren met de scholen over de wetenschappelijke waarde van die testen, en het niet alleen overlaten aan de onderwijsnetten.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, ik ben aangenaam verrast dat het een bevoegdheid van de scholen is en dat u daar weinig of geen zeggenschap over hebt. In de scholen is de perceptie dat het echt wel een officieel instrument is. Ouders zijn daarmee begaan en praten met elkaar over wat de toetertest heeft uitgewezen. Ik sluit me dan ook bij de opmerking van mevrouw Van Steenberge dat het zeer belangrijk is dat die communicatie goed wordt gevoerd en dat de mensen dat juist kunnen plaatsen, om geen onnodige paniek te veroorzaken over de toetertest. Ik zou het fijn vinden, mocht u die bezorgdheid meenemen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Hebben de mensen die de toetertest hebben ontwikkeld, eigenlijk al gereageerd op die uitspraken? Ik neem aan dat ze dat ooit eens zullen doen, want dit is eigenlijk een affront voor hen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik vond het een beetje raar dat alles er zo vrijblijvend gekomen is. Die test, waarvan de meeste ouders denken dat hij officieel is, is opgemaakt door één CLB.

Minister Pascal Smet: Ik vond dat een raar artikel.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik vond dat ook een raar artikel. Ik vond de opmerking van de heer De Laet ook zeer raar. Blijkbaar voelen de onderwijsnetten zich nu ook plots geroepen om dit in alle scholen af te raden.

Minister Pascal Smet: Ik heb de communicatie en de finaliteit van het artikel niet goed begrepen.

De scholen hebben hierin pedagogische vrijheid. Onderwijs heeft daar op dit moment niets mee te maken. Als je zoiets communiceert en zegt dat dit gedragen wordt door koepels en gemeenschapsonderwijs, zorg je dat je iets anders hebt. Dat gebeurt niet in dat artikel. En daarom begrijp ik de finaliteit van dat artikel niet goed. Er wordt gezegd dat er opmerkingen zijn, dat het onnozel is, maar daar wordt verder niets over gezegd.

Zolang er geen duidelijke vraag komt, vanuit het Vlaams Parlement of de koepels en het gemeenschapsonderwijs, ben ik niet geneigd iets te doen. Ik heb genoeg werk op andere domeinen. Deze toetertest is slechts een onderdeel en de meeste scholen – laat ons wel wezen – gebruiken dit ook slechts als een onderdeel. Zij baseren zich op wat de kleuteronderwijzers vaststellen. Voor hen is de toetertest slechts een element in de beoordeling. Ik denk niet dat er scholen zijn die dit als een determinerend element beschouwen.

Ik begreep niet goed wat met die communicatie werd beoogd. Ik heb de heer De Laet daar ook niet over aangesproken, maar ik zal dat doen wanneer ik hem eens tegenkom. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

Ik zal hem dan zeggen dat ik de finaliteit van dat artikel niet goed begrepen heb. Temeer omdat dit in de praktijk de volledige bevoegdheid van de scholen is. Hij zit dan ook in een positie dat hij er zelf iets aan kan doen. Ik vond het heel bizar.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mij leek het zo te zijn dat de onderwijsnetten de heer De Laet daarin blijkbaar volgen.

Minister Pascal Smet: Dat zegt hij zelf. Ik heb dat gelezen, maar is dat algemeen?

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Dat was nu net mijn vraag aan u. Hebt u de onderwijsnetten daarover gesproken?

Minister Pascal Smet: Nogmaals, ik heb geen enkele vraag gekregen van de koepels of het gemeenschapsonderwijs om hier op te treden of het initiatief te nemen. Die vraag komt niet. Zolang zij die vraag niet stellen of zolang die vraag niet vanuit het Vlaams Parlement door een grote meerderheid wordt gesteld, zie ik niet in waarom ik dat er bij mijn huidige werklust zou bijnemen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Vanuit de scholen wordt dit nu ook afgeraden. Er is geen alternatief. U zegt dat het slechts een onderdeel is, maar de meeste kleuteronderwijzers en -onderwijzeressen hebben dit wel gebruikt als kapstok, om die schoolrijpheid na te gaan.

Minister Pascal Smet: Nogmaals, het is maar een onderdeel. Ik denk dat u het wel met mij eens zult zijn dat die test slechts een onderdeel is. Het is geen Selor-test, waarin je slaagt of niet slaagt.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijn dochter heeft die toetertest vorig jaar afgelegd en is geslaagd. *(Gelach)*

Op de oudervergadering in het begin van de derde kleuterklas werd glashelder gecommuniceerd wat die toetertest inhoudt. Het is de taak van de scholen om daar duidelijk over te communiceren aan de ouders. Langs de andere kant moeten we ook weten wat we willen. We willen meer centralisatie, maar klagen over jacobinisme. Als het ministerie daarentegen niet ingrijpt, klagen we ook. We moeten bepalen waar we naartoe willen met ons onderwijslandschap.

Zolang we een gedecentraliseerd onderwijslandschap hebben – waar ik voorstander van ben, want dat is de rijkdom van Vlaanderen – ga je zulke dingen tegenkomen. Uniforme stroomlijning heeft voordelen, maar ook vele nadelen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik vond het – net als de minister – een raar artikel. Wij zijn echter niet de enigen die dat artikel hebben gelezen, ook onderwijzers en onderwijzeressen hebben dat gelezen en zullen daarover verward zijn. Het gaat dus om communicatie.

Minister Pascal Smet: Ik heb wel gezegd dat er hierover in Klasse iets zal worden geschreven.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: De onrust die dat artikel heeft veroorzaakt, moet worden weggenomen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de rol van het Brussels Lokaal Overlegplatform Basisonderwijs
- 889 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Dank u, voorzitter. Minister, collega's, sinds 10 januari zijn de inschrijvingen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel gestart, zij het voorlopig enkel voor kinderen die al een broer of zus hebben in de betrokken school. Alle andere ouders die hun kind willen inschrijven in het basisonderwijs, moeten zich in februari aanmelden op de website www.inschrijveninbrussel.be. Er is daarbij een centrale rol voor het Brussels Lokaal Overlegplatform Basisonderwijs weggelegd.

In heel Vlaanderen zijn er momenteel 70 lokale overlegplatforms (LOP's) actief. Zij hebben onder meer de opdracht de aanmelding en inschrijving in basisonderwijs en middelbaar onderwijs te organiseren, overeenkomstig onder meer het decreet Gelijke Kansen (GOK-decreet). Dat decreet stipuleert onder meer: "Onverminderd de toepassing van artikel III.2, kunnen inrichtende machten voor één of meerdere van hun scholen gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, in het gewoon basisonderwijs en in de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs een voorrang verlenen aan leerlingen die in het gezin met minstens één ouder het Nederlands spreken, op voorwaarde dat:" – en dan volgt een opsomming met als tweede punt – "het lokaal overlegplatform Brussel vooraf voor het werkingsgebied, of desgevallend per deelgebied het percentage dat voorrang mag krijgen, heeft vastgelegd. Dat percentage moet minstens 55 zijn. Indien het lokaal overlegplatform geen percentage vastlegt, wordt 55 procent van de leerlingen met thuistaal Nederlands voorrang verleend."

Het LOP heeft dus een belangrijke rol te spelen bij de uitvoering van dit decreet en het voorrangsbepaalde, zeker in Brussel, waar ook Nederlandstaligen een bijzondere groep vormen en de vraag naar een plaatsje in een Nederlandstalige school erg groot is. Ook het opzetten van een inschrijvingssysteem hoort daarbij, in opdracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Het LOP wordt mede door de VGC gefinancierd en ondersteund.

In de beleidsnota Onderwijs van de VGC lezen we daarover: "Inschrijven in een Brusselse school: de VGC staat achter een handhaving van een inschrijvingsbeleid dat het bereiken van een optimale sociale mix en gelijke onderwijskansen tot doelstelling heeft. Indien gevraagd zal zij de lokale overlegplatforms verder ondersteunen bij de communicatie en de realisatie van de inschrijvingsprocedure."

Intussen blijkt dat de huidige voorzitter van het Brusselse LOP Basisonderwijs zijn mandaat ter beschikking stelt wanneer de huidige inschrijvingsperiode achter de rug is, in het voorjaar van 2011.

Voor de communicatie daarover is belangrijk. In Brussel Deze Week stelt die voorzitter daarover onder meer: "Eigenlijk is die taak" – en daarmee bedoelt hij het uitwerken van het inschrijvingssysteem – "te zwaar" – voor het LOP. "Het LOP is een feitelijke vereniging van

vertegenwoordigers van de onderwijskoepels, de CLB's, de vakbonden, de ouders en andere betrokkenen, allemaal mensen die elders een baan hebben. (...) In Brussel vertoont de structuur van het LOP mankementen. Het platform moet een go-between zijn tussen de scholen, de ouders, het departement Onderwijs, de softwareleverancier. Voor elk van die taken heb je iemand nodig. De elektronische aanmeldingsprocedure heeft de taak voor de deskundige flink verzwaaard, zij wordt er volledig door opgeslorpt. (...) De VGC neemt de taak van de stad over, maar heeft niet dezelfde slagkracht “ – als een stad als Antwerpen, zo staat hoger in de tekst.

Minister, u speelt als Vlaams minister van Onderwijs, bovendien bevoegd voor Brussel én raadgevend lid van het VGC-college een zeer belangrijke rol in deze materie. Was u op de hoogte van deze problemen? Heeft de voorzitter deze problemen reeds eerder gesignaleerd?

Wat kunt of zult u daar als minister aan doen in de toekomst? Blijft u van mening dat het LOP het beste deze inschrijvingsprocedure kan opzetten? Vindt u de samenstelling van het Brusselse LOP representatief, bijvoorbeeld inzake de vertegenwoordiging van de ouders?

De voorzitter beweert eveneens, als voorzitter van het LOP: “maar niet alleen het LOP, ook de VGC, de inrichtende machten, de gemeenten hebben ermee te maken. De chain of command – wie is waarvoor verantwoordelijk? – moet dringend worden uitgeklaard. Ik heb het gevoel dat iedereen zijn paraplu opentrekt.” Bent u zich bewust van de complexe verdeling van taken en verantwoordelijkheden en wat kunt en zult u daaraan verhelpen?

Kampen, ten slotte, ook andere Vlaamse LOP's met gelijkaardige problemen? Indien ja, welke concreet? Welke mogelijkheden ziet u hier om de werking verder te professionaliseren?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik sluit me graag aan bij de vragen van de heer Segers. Ik denk dat de vraagstelling zich rond twee grote luiken situeert, ten eerste rond het LOP in Brussel zelf, met name de structuur en de opdracht van dat LOP. De voorzitter zegt zelf dat de structuur mankementen vertoont. Anderzijds zegt dezelfde voorzitter dat de taak van het LOP te zwaar weegt voor dat LOP. Dat is een duidelijke boodschap die de LOP-voorzitter geeft. Het is nodig daarover na te denken. Dan is er de vraag, die ik ook helemaal onderschrijf, naar een betere afbakening van bevoegdheden tussen het LOP en de overheid. In Brussel is die overheid dan de VGC. De voorzitter van het LOP geeft dat zelf ook aan in zijn interview. Het lijkt me nuttig daar eens grondig over te debatteren.

Wel moet ik zeggen dat de boodschap van de LOP-voorzitter wat beangstigend klinkt, in de wetenschap dat we ons op een tiental dagen van het begin van de elektronische inschrijvingen in Brussel bevinden. De elementen die hij aanhaalt, zijn bijzonder belangrijk in dat kader. Ik hoop dus dat alles goed zal verlopen. Ik vind het nuttig dat dit interview heeft plaatsgevonden. Het geeft ons ook de mogelijkheid om hierover eens van gedachten te wisselen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Voorzitter, er is bij dit probleem inderdaad sprake van twee aspecten. Er is het LOP zelf, dat blijkbaar niet is opgewassen tegen zijn taak met betrekking tot de inschrijvingen, met de vraag of dat een specifiek Brussels probleem is of dat bij andere LOP's in Vlaanderen eveneens het geval is. Er is de ondersteuning door de VGC. De VGC kan inderdaad desgevraagd de LOP's ondersteunen bij de communicatie over en de realisatie van de inschrijvingsprocedure. Ik neem aan dat het Brusselse LOP die steun heeft gevraagd, maar blijkbaar was of is die steun onvoldoende gebleken. Minister, hebt u een idee op welk vlak de VGC in dezen is tekortgeschoten? Of is er een structureel probleem met de steun van de VGC, zoals de heer Kavadias eigenlijk lijkt te suggereren als hij zegt dat de VGC niet dezelfde slagkracht heeft als, bijvoorbeeld, een stad als Antwerpen?

De voorzitter: Mevrouw Brussee heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, ik sluit me aan bij de eerste twee vraagstellers. Ik deel hun bekommernissen over het LOP. Vorig jaar waren er problemen bij de inschrijving en de aanmelding. Toen heeft men het maximale betracht om deze problemen te voorkomen, maar blijkbaar zijn er nog moeilijkheden. Minister, ook ik wil graag uw mening daarover horen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, na de samenkomst van de stuurgroep van het Brussels LOP Basisonderwijs op 28 oktober 2010, waarop de leden van de stuurgroep op de hoogte werden gebracht van de recente ontwikkelingen van toen, werd ook ik op 29 oktober per brief door LOP-voorzitter Dimokritos Kavadias op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen. Op regelmatige basis vond er dan informeel overleg plaats tussen medewerkers van mij en de LOP-voorzitter, en uiteraard ook met de VGC.

In de evaluatie van de aanmeldingsprocedure voor schooljaar 2010-2011 – dat gaat dus over het huidige schooljaar, maar over de vorige aanmeldingsprocedure – wordt duidelijk aangekaart dat de ondersteuningsstructuur onvoldoende was uitgebouwd, zowel met betrekking tot de helpdesk als met betrekking tot de vraag naar de technische eindverantwoordelijkheid. We hebben het hier ook al over gehad: de reden dat er zoveel problemen zijn ontstaan in Brussel en niet of nauwelijks in Antwerpen en Gent, is dat men in Brussel alles in één keer in het systeem heeft willen stoppen, waardoor er enorm veel variabelen waren en dit is geblokkeerd. Dat is wellicht een van de belangrijke redenen waarom er toen problemen zijn ontstaan.

Uit het fragment uit Brussel Deze Week dat u citeert, onthoud ik vooral twee elementen. Enerzijds gaat het over het al dan niet voldoen van de structuur van de lokale overlegplatformen, of toch minstens van dat van Brussel. Wellicht is daar verbetering mogelijk. We zullen dat bekijken, ook in heel de discussie over de regierol van de gemeente. U weet dat we dat debat moeten aangaan over het lokaal flankerend beleid, de rol van de gemeenten en de rol van het LOP. Soms is er wat overlapping, soms niet. Die rol moeten we verduidelijken. Dat moeten we mee in overweging nemen bij dat debat. In dat geval wordt de VGC wellicht als een gemeente beschouwd.

Binnen die context moeten we dan uiteraard ook het GOK-decreet bekijken.

Anderzijds stelt de voorzitter van het Brussels LOP Basisonderwijs dat een LOP, wegens een te zware opdracht, misschien niet het geschikte forum is voor het uitwerken van een inschrijvingssysteem. Ja en neen. Ik begrijp wel wat hij zegt. Ik begrijp ook dat het een zware periode is geweest voor de experimenterende LOP's. Ze hebben daar heel goede inspanningen voor gedaan. Ik ben het echter eens met de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), die het volgende heeft gesteld: "Omdat aanmeldingsprocedures direct raken aan het inschrijvingsrecht, is de Vlor van oordeel dat de lokale overlegplatforms een belangrijke rol dienen te spelen bij de ontwikkeling van regiobrede aanmeldingsprocedures."

Het LOP heeft ter zake dus een belangrijke rol te spelen, wat niet betekent dat de werking niet sneller of beter kan. Ook als we al evaluaties van experimentele aanmeldingsprocedures bekijken, blijkt toch telkens opnieuw een vraag naar voldoende autonomie van het LOP. We zien dus een duidelijke vraag naar het creëren en vergroten van een draagvlak binnen de lokale entiteit. We kunnen niet Vlaanderenbreed alles regelen wat de inschrijvingen betreft. Dat moeten we mee in overweging nemen als we de komende weken bekijken hoe we de aanmeldingen en het inschrijvingsbeleid wat stabiliteit zullen geven voor de komende jaren.

Ik begrijp dus dat die experimenten wel wat zwaarder zijn geweest. Laten we nu vooral bekijken hoe we dat in de toekomst zullen aanpakken. Dat is een oefening die we aan het doen zijn.

Ik stel ook vast dat waar de lokale besturen sterker betrokken zijn geweest bij de technische uitvoering, er minder problemen zijn geweest. Dan denk ik aan Antwerpen en Gent, aan een

school als Don Bosco in Haacht, aan een scholengemeenschap als die van Leuven. De VGC heeft ook wel erkend dat ter zake toch wel wat verantwoordelijkheid moet worden opgenomen.

De samenstelling van het LOP is decretaal bepaald. Het behoort tot de autonomie van de ouderkoepels te bepalen wie effectief de verschillende mandaten opneemt, ook al begrijp ik dat sommigen daar vragen bij kunnen hebben. Het LOP heeft als decretale opdracht het maken van afspraken over een aanmeldingsprocedure. Eigen aan een overlegplatform is dat die afspraken in overleg met alle betrokken partijen tot stand komen. Die dynamiek herkennen we ook in andere LOP's. Nogmaals, ik stel vast dat in regio's waar het lokaal bestuur de technische uitvoering van de door het LOP gemaakte afspraken voor zijn rekening heeft genomen, dat eigenlijk tot weinig problemen aanleiding heeft gegeven. Het Brussels LOP Basisonderwijs was echter niet alleen verantwoordelijk voor het maken van afspraken, maar ook voor de uitvoering ervan. In Brussel was er dus inderdaad een probleem, omdat het LOP niet beschikt over de nodige mensen en middelen.

Ik heb niet echt weet van problemen van een gelijkaardige aard en omvang elders in Vlaanderen. Dat betekent niet dat er daar ook geen vaststellingen worden gedaan.

Tot slot kan ik u melden dat ik destijds de voorzitter van het VGC-college, de heer Vanraes, heb aangeschreven. Ik heb hem gevraagd of hij dat had gehoord, wat er zou gebeuren, wat de rol van de VGC was. Toen we dat hebben besproken tijdens een bijeenkomst van het college, was de teneur heel duidelijk dat de VGC haar verantwoordelijkheid zou opnemen. Ik heb ook in de krant gelezen dat de procedure momenteel vlot zou verlopen. Nogmaals, het is de bedoeling om dat alles de komende weken en maanden op te helderen, om stabiliteit in de regelgeving te geven.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik dank u voor uw omstandige toelichting bij de diverse vragen. Als dergelijke grootschalige – als we het zo mogen stellen – problemen zich niet elders in Vlaanderen hebben voorgedaan, dan is dat des te beter. Dan kan dat daar voort worden verijd. Misschien moet dan toch eens worden gekeken naar de specifieke samenstelling van het Brussels LOP Basisonderwijs. U hebt voldoende elementen aangegeven op basis waarvan er ongetwijfeld verbeteringen zouden kunnen gebeuren. Het belangrijkste element om dit echt te coördineren ligt echter enerzijds bij u en anderzijds bij de VGC.

Minister Pascal Smet: Bij de VGC.

De heer Willy Segers: Uiteraard. In eerste instantie. Als minister van Onderwijs moet u dat echter zeker mee opvolgen, zodat ter zake een verbetering optreedt. Toen we u in het verleden vragen hebben gesteld over de voorbije inschrijvingsprocedure, hebt u steeds gesteld dat u afwachtte, dat u dit zou evalueren en desgevallend zou bijsturen. Het voorjaar 2011 zal daar ongetwijfeld een geschikt moment voor zijn. We zullen dit blijven opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de leerachterstand in Brussel - 899 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn bracht onlangs een rapport uit, waaruit blijkt dat de helft van alle Brusselse leerlingen in het eerste jaar secundair onderwijs minstens één jaar leerachterstand hebben. Uit de statistieken blijkt

ook dat jongens het minder goed doen dan meisjes. Meer dan 60 procent van de leerlingen uit het eerste jaar secundair onderwijs die in Sint-Joost-ten-Node wonen, heeft minstens één jaar leerachterstand. Dat verschilt van gemeente tot gemeente. In Ukkel zou slechts 30 procent van de leerlingen een jaar leerachterstand hebben.

Belangrijke kanttekening bij dit rapport: er wordt geen onderscheid gemaakt tussen het onderwijs van de Vlaamse en Franse Gemeenschap in Brussel. De statistieken maken na het eerste jaar een opdeling tussen algemeen secundair (aso), technisch secundair (tso) en beroepssecundair onderwijs (bso), waaruit blijkt dat de leerachterstand van de leerlingen in tso en bso vaak een stuk hoger ligt dan in aso.

Minister, de onderzoekers geven een aantal redenen waarom er zo'n leerachterstand is in de Brusselse scholen. In uw laatste beleidsbrief Brussel liet u uw bezorgdheid merken over de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Die bezorgdheid wordt door heel wat mensen gedeeld. Daarbij wilt u, om de kwaliteit van dit onderwijs te bewaken en te verbeteren, de overheid laten evalueren of de doelstellingen die de overheid stelt inzake eindtermen, ook worden gerealiseerd. De overheid onderzoekt regelmatig in welke mate de leerlingen de eindtermen of ontwikkelingsdoelen daadwerkelijk beheersen. Daarvoor bestaat het systeem van periodieke peilingen.

Vorig schooljaar zijn er opnieuw twee peilingen afgenomen. Specifiek voor Brussel hebt u een bijkomende peiling laten uitvoeren in het basisonderwijs, een wereldoriëntatie. Dat is om een beter zicht te krijgen op de mate waarin het Nederlandstalig onderwijs in Brussel deze eindtermen realiseert.

Minister, werd u gecontacteerd door het observatorium in verband met de resultaten van het onderzoek? Hebt u meegewerkt aan dit onderzoek? De leerachterstand of de schoolse vertraging ligt hoog in Brussel. Kunt u de vergelijking maken met de rest van Vlaanderen? In de brochure over de leerplicht die deze morgen is verdeeld, staan cijfers over de schoolse vertraging. Misschien vind ik daar een deel van het antwoord op mijn vraag. In welke mate is de situatie in Vlaanderen met betrekking tot leerachterstand even ernstig als in Brussel?

Minister, ik ben benieuwd naar de resultaten van de bijkomende steekproef die u hebt laten uitvoeren over de realisatie van de eindtermen in Brussel. Zijn er al eerste, voorlopige cijfers beschikbaar? Zo ja, kunnen hieruit al conclusies worden getrokken? Als die conclusies er zijn, wordt dit een sleutelmoment voor het Brussels onderwijs. Ofwel zijn ze bevredigend en is dat een opluchting voor heel wat commissieleden, maar ook voor heel ouders uit Brussel, ofwel tonen die cijfers aan dat de eindtermen onvoldoende worden gehaald. Dan moeten we nog een fundamenteel debat hebben over de richting waarin het onderwijs in Brussel moet evolueren.

Zal de leerachterstand besproken worden op de onlangs opgerichte Taskforce Onderwijs in Brussel?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik ben heel bekommerd om de kwaliteit van het onderwijs. Maar hebt u ook informatie over bevindingen inzake het Nederlandstalig onderwijs? Het is moeilijk om een discussie te voeren op basis van cijfers uit het Franstalig en Nederlandstalig onderwijs samen. Misschien zijn de problemen gelijklopend, maar ik vermoed dat het met het Nederlandstalig onderwijs beter is gesteld dan met het Franstalig onderwijs. Dat heb ik al vaak vernomen.

Net als de heer Delva ben ik vragende partij voor het bespreken van dergelijke problemen in een taskforce binnen een gemengde commissie, om daar dieper te kunnen op ingaan. Ik ben benieuwd naar eventuele maatregelen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Minister, ik heb twee opmerkingen. Het is inderdaad jammer dat het onderzoek van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn geen onderscheid heeft gemaakt tussen het Franstalig en Nederlandstalig onderwijs. Hebt u al de suggestie gedaan om die splitsing wel te maken voor toekomstige onderzoeken?

Uit PISA-resultaten (Programme for International Student Assessment) blijkt dat er een duidelijke correlatie is tussen de thuistaal en de onderwijsprestaties van de leerlingen. Het benieuwt me in welke mate dit een rol speelt in leerachterstand. Hebt u daar bijkomende informatie over? Dat is toch belangrijk in verband met de remediëring aan het probleem.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Dit thema hebben we enkele maanden geleden behandeld in het armoedebat. Heel wat Brusselse jongeren hebben inderdaad een leerachterstand en bouwen een cyclus op waar ze soms moeilijk uit raken. Dit moeten we zeker opvolgen in de commissie Onderwijs. Ook de taskforce Brussel zal daar een rol in kunnen spelen. Ik ben heel benieuwd naar de opmerkingen van de minister.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mijn administratie heeft de gegevens aangeleverd op gemeentelijk niveau aan het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn. We hebben de gegevens voor de Vlaamse Gemeenschap aangeleverd, maar u merkt terecht op dat het rapport geen onderscheid maakt tussen het onderwijs van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap.

Over schoolachterstand bestaan zeer diverse cijfers. Sommigen citeren cijfers over het percentage leerlingen met minstens een jaar schoolachterstand, terwijl anderen dan weer cijfers aanhalen van leerlingen die minstens twee jaar schoolachterstand hebben. Bovendien kan je schoolachterstand in kaart brengen door te kijken naar een bepaalde leeftijdsgroep of door te kijken naar een situatie in een bepaald leerjaar.

We gebruiken percentages schoolachterstand die worden gebruikt om de buurtindicator van het nieuwe financieringssysteem te berekenen. Welk percentage leerlingen heeft op 15-jarige leeftijd minstens twee jaar schoolachterstand? Dit is een geschikte indicator om de situatie van de schoolse vertraging in Brussel en andere grote steden te schetsen.

In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bedraagt dat in het schooljaar 2009-2010 10,3 procent, in Antwerpen 10,4 procent, in Gent 5,3 procent en in Mechelen 5,5 procent. Het totaal van de Vlaamse Gemeenschap is 3,9 procent. In Brussel en Antwerpen is er voor 15-jarige leerlingen een belangrijke schoolse vertraging. In Gent en Mechelen bedraagt die de helft, en in Vlaanderen is dat iets meer dan een derde. Dat zal vrij zeker iets te maken hebben met de grootstedelijke problematiek.

We hebben al heel wat maatregelen aangekondigd of we zijn er al mee bezig. Er is de grondige hervorming van het secundair onderwijs. In de tweede helft van de legislatuur hebben we de leerlingenbegeleiding, we moeten de zorg en het zorgcontinuüm uitbouwen, er is de leerplichtcontrole, het aanleren van het Nederlands, een taalbeleid in de school, beroepsopleidingen versterken, leren en werken, noem maar op. Het zijn vele maatregelen die we hier al hebben besproken, en waarin we een bijzondere aandacht voor Brussel kunnen hebben.

Het klopt dat we een bijkomende steekproef hebben gedaan voor de peiling wereldoriëntatie. In mei 2010 werd, naast de eigenlijke peilingsteekproef, ook nog een bijkomende groep van Brusselse leerlingen in de peiling opgenomen. Deze oversampling moet het mogelijk maken een toch wat meer onderbouwde uitspraak te doen over de prestaties van de Brusselse leerlingen in vergelijking met de rest van Vlaanderen. We verwachten tegen de zomer van 2011 resultaten.

De Taskforce Brussels Onderwijs is tot nu toe slechts eenmaal samengekomen. Er werd toen vooral gefocust op het capaciteitsprobleem. Ik heb de hele problematiek van het spijbelen, de

leerplichtcontrole dan ook op tafel gelegd. Ik heb het deze morgen niet kunnen zeggen, maar we zullen, als ik het goed begrijp, er kunnen op terugkomen in februari. We kunnen op dit moment de leerplichtcontrole in Brussel niet uitvoeren omdat de Franse Gemeenschap niet over geautomatiseerde databanken beschikt. Dat zal pas vanaf 2012 het geval zijn. Ik heb de procureur, de minister, medewerkers van het kabinet, de administratie ontmoet.

Een paar weken geleden heb ik het naar aanleiding van de Taskforce Brussels Onderwijs en in aanwezigheid van de minister-presidenten, nog eens heel uitdrukkelijk op tafel gelegd. Er is opnieuw een overleg met minister Simonet geweest. Toen is er tot op het bot gesproken. Toen bleek dat de Franse Gemeenschap in tegenstelling tot de Vlaamse Gemeenschap niet over de gegevens beschikt om te zorgen voor de controle op de leerplicht. Ze doet dat manueel, maar niet geautomatiseerd. U begrijpt dat het een helse taak is om die vele kinderen te vergelijken. Dat was voor mij een bijzonder jammere vaststelling. We kunnen daar echter niets aan doen. Het is de Franse Gemeenschap die de gegevens moet leveren. De databank is er niet. Dat betekent eigenlijk dat we voor de leerplichtcontrole tot 2012 bijzonder gehandicapt zijn.

Daarnaast heb ik ook in de krant gelezen dat de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft aangekondigd dat hij geld zal geven. Dat is niet voorbereid. Hij heeft wel gezegd dat hij overleg zal plegen met de Vlaamse en Franse Gemeenschap naar aanleiding van die aankondiging. Ik hoop dat dat heel snel gebeurt. U hebt deze morgen kunnen zien hoe Antwerpen het aanpakt. Het zijn de burgemeesters of de schepenen, of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de minister-president, die de zaken in handen moeten nemen om tot een effectief beleid te komen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. U citeert de cijfers van de schoolse vertraging voor het jaar 2009-2010. We zien daar dat Brussel en Antwerpen even goed of even slecht scoren op dat vlak. Het verschil met het Vlaamse gemiddelde is natuurlijk evident. Kunt u daarvan een bepaalde evolutie geven voor de afgelopen jaren? Is die stabiel? Is er voor Brussel een verschuiving ten opzichte van de andere steden of van Antwerpen ten opzichte van de andere steden? Of geeft u ons enkel de foto van één jaar?

Als ik het goed begrijp, wil men met de leerplichtcontrole zien of kinderen wel zijn ingeschreven in een school. Het is ontvullend vast te moeten stellen dat de Franse Gemeenschap geen geautomatiseerde databank heeft. Als ik het goed onthouden heb, zijn er vorig jaar en het jaar daarvoor cijfers naar buiten gekomen.

Minister Pascal Smet: Het gaat om ramingen. De schatting is dat het om 6000 gaat.

De heer Paul Delva: Ik denk dat we daarna uitkwamen op 617. Of is dat een raming?

Minister Pascal Smet: Ja.

De heer Paul Delva: Dat wil dus zeggen dat we tot 2012 geen nauwkeurige cijfers zullen hebben.

Minister Pascal Smet: Helaas. Ik heb enorm gevloekt.

Ik kan u wel een evolutie geven. In Brussel was dat voor 2007-2008 12,7 procent, voor 2008-2009 11,4 procent en voor 2009-2010 10,3 procent. Dat betekent dat er in Brussel een daling is. Maar dat kan ook andere redenen hebben. Dat kan zijn omdat de kinderen niet meer in het onderwijs zitten. Men moet oppassen met het interpreteren van die cijfers.

In Antwerpen is dat vrij stabiel: van 10,9 procent naar 10,4 en 10,4 procent. Ook in Gent is het stabiel: 6,1 procent, 6 procent en 5,3 procent. Voor Mechelen is dat: 5,7 procent, 6 procent, 5,5 procent. Voor de Vlaamse Gemeenschap zijn de cijfers 4 procent, 3,8 procent en 3,9 procent. U ziet dat die cijfers vrij stabiel zijn.

De heer Boudewijn Bouckaert: Er is wel een groot verschil voor de steden.

Minister Pascal Smet: Ja. U ziet heel duidelijk dat Brussel en Antwerpen samen zitten. Gent en Mechelen zitten al een trap lager, en de rest nog een trap lager.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik heb er nog eens mijn schriftelijke vraag aan u bijgehaald over de ongekwalificeerde uitstroom. We zien daar ook dat de cijfers niet enorm variëren en dat we nog altijd om dezelfde reden met de handen in het haar zitten. Het gaat over leerachterstand, schoolse achterstand, die als gevolg heeft dat kinderen afhaken omdat ze al een tijdje niet meer actief zijn, schoolmoe zijn, veel spijbelen enzovoort. Over het zittenblijven waren de cijfers ook niet echt bemoedigend.

Het thema komt vaak terug in deze commissie. We hebben al meermaals gevraagd naar maatregelen en oplossingen van structurele knelpunten. Men kan een aantal zaken doen. Ik hoor nog altijd niet wat we er concreet aan zullen doen.

Minister Pascal Smet: Ik wil u dat eens op een ander moment vertellen. Daarnaast zijn we ook met structurele wijzigingen bezig. U weet wellicht dat we in de commissie Brussel binnenkort over de aanpak een grondige gedachtewisseling houden achter gesloten deuren. Dat toont toch ook aan dat ik ervan overtuigd ben dat we het misschien wel over een andere boeg moeten gooien. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

Mevrouw Ann Brusseel: Die datum staat al in mijn agenda.

Ik heb nog een kleine bemerking. Zonet is de opmerking gemaakt dat er een duidelijke correlatie is tussen thuistaal en prestaties. Ik zou me toch hoeden om die correlatie zo gemakkelijk aan te halen. Het gaat vooral over de sociaal-economische achtergrond van kinderen. Als u gaat kijken naar de thuistaal van de kindjes van expats, zult u ook zien dat dat niet het Nederlands is, en dat er toch geen problemen zijn qua prestaties. Verkijk u daar niet op. Het gaat over de ontwikkeling van de moedertaal bij die kinderen en de socio-economische achtergrond van de ouders. Die bepalen al in grote mate of er risico is op kansarmoede.

Als het gaat over de leerachterstand – niet door toedoen van leerstoornissen maar door de socio-economische achterstand – zullen we inspanningen moeten leveren op sociaal vlak. Ik blijf telkens opnieuw zeggen dat we moeten bekijken hoe we de sociaal-economische problemen kunnen oplossen.

Minister Pascal Smet: Ik wil dat debat best nog eens houden, mevrouw Brusseel. We hebben het al vele keren gevoerd. We hebben afgesproken dat we het fundamentele debat over Brussel op 3 maart zullen houden. Ik zal u vandaag toch niets meer zeggen dan wat ik al gezegd heb, omdat we dat eerst willen afwachten.

Mevrouw Ann Brusseel: Het is een algemeen maatschappelijk debat. Het overstijgt Brussel.

Minister Pascal Smet: Dat begrijpen we ook wel, maar Brussel heeft een labofunctie.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Ik wil nog even reageren op wat mevrouw Brusseel zei over de thuistaal. Ik citeer uit de evaluatie die we vanmorgen hebben gekregen: “Er is duidelijk sprake van een relatie tussen de gezinstaal en de mate waarin leerlingen problematisch afwezig zijn. Die relatie ligt in het verlengde van de PISA-resultaten, waarin voor Vlaanderen eveneens een kloof werd vastgesteld tussen thuistaal en de onderwijsprestaties.”

Mevrouw Ann Brusseel: Dat is een oppervlakkig onderzoek.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik denk ook wel dat dat een rol speelt, maar goed.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■